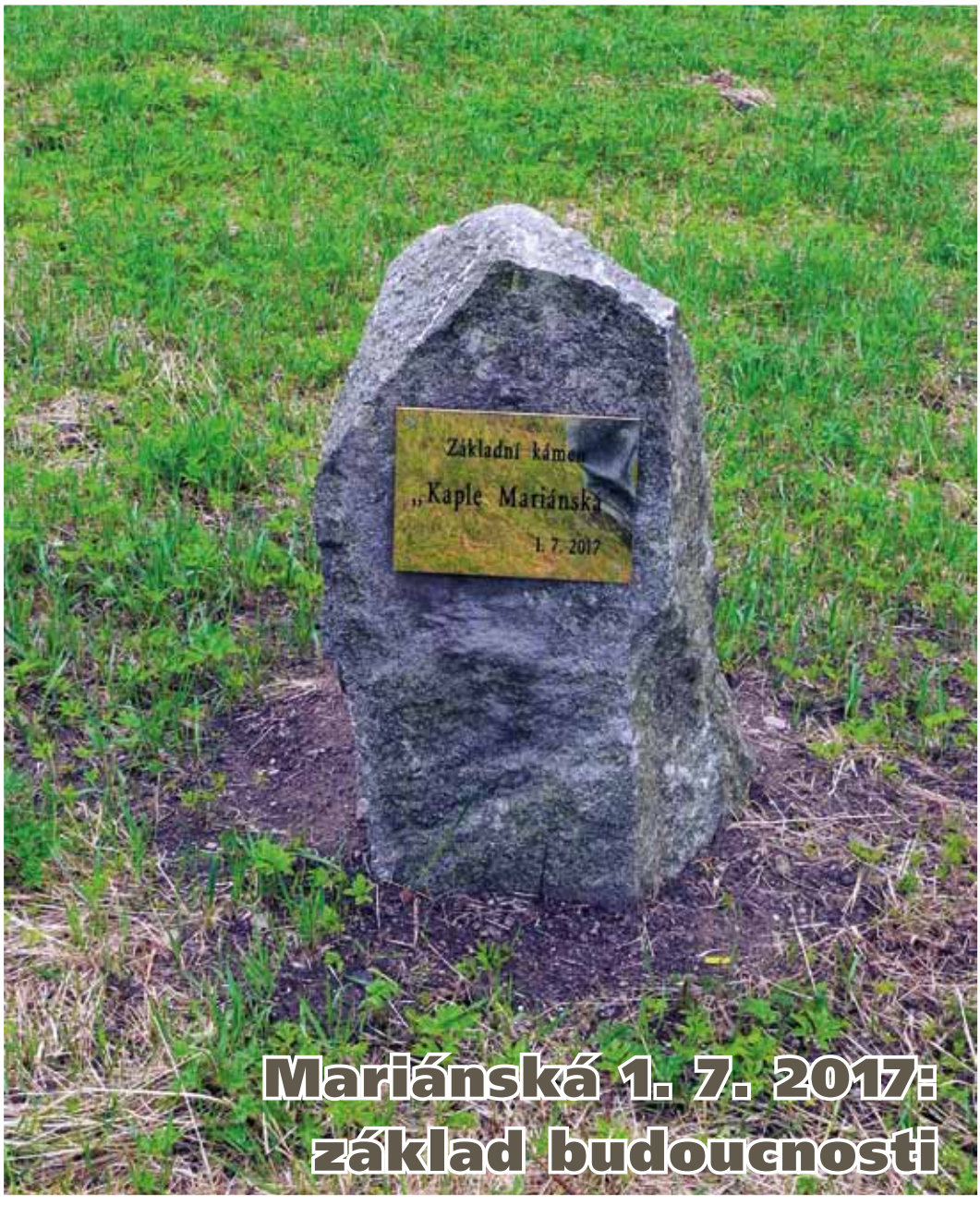
Ročník 6 / číslo 7
červenec 2017
30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

KRUŠNOHORSKÝ HERZGEBIRGE LIVE

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Mariánská 1. 7. 2017: základ budoucnosti

Z obsahu:

Vzpomínky na Švédy za třicetileté války
Čtěte na str. 10

Tip na výlet: Plešivecká naučná stezka
Čtěte na str. 16

Abertamská pouť 2017
Čtěte na str. 31

ÚVODNÍ SLOVO

Červenec – konečně prázdniny

Prázdniny se rozeběhly plným tempem. Nervozita z konce školního roku je ta tam a i počasí nasadilo stabilnější, usměvavou tvář. Nastává čas dovolených, doba cestování a putování za novými zážitky, za poznáváním nebo regenerací jak fyzickou, tak i duševní.

Krušné hory, na rozdíl od našich dalších pohoří, byly hlavně díky svému nerostnému bohatství výjimečné výrazně velkým a hustým osídlením až do těch nejvyšších poloh již od středověku. A tak se zde nachází jen málo míst, kam lidská noha nešlápla, co lidská ruka nepoznamenala. Svůj současný trochu pustý a pozapomenutý charakter získaly hlavně díky poválečnému vylidnění způsobenému odsunem německého obyvatelstva.

Až se budete po zdejších cestách procházet pěšky, nebo projíždět na kole, pokuste se, vedle nádherných výhledů a krásné přírody, všímat i vnímat dnes již sotva znatelné pozůstatky existence lidí, kteří zde žili, putovali a cestovali staletí před námi.

Od Přebuze k Eibenstocku

Z Přebuze cesta k Eibenstocku
kroutí se krajinou stovky roků,
utíká po pláni, plíží se lesem,
kličkuje borůvčím,
mechem i vřesem.

Kameny roubená,
se štětem kalená,
v aleji jeřábů bývala halená,
dneska je do bláta,
do písku balená,
děravá, rozbitá, významu zbavená.

Sloužila sedlákům,
pytlákům, tulákům,
nákupčím, prodejcům,
celníkům, vojákům,
kráčel tu kazatel, se solí pašerák,
krajkářka, knoflíkář,
dobrák či darebák.

Ta doba minula,
s obzorem splynula,
jen cesta zůstala, stará a pomalá,
co lidí odvedla, co zboží dodala,
do tváře přírody
svou vrásku vyryla.

Plno krušnohorských nezapomenutelných zážitků z prázdnin a dovolené vám přeje

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Ze společnosti a kultury: Pouť na Mariánskou
Kultur und Gesellschaft: Die Wallfahrt nach Mariánská 4

Ze společnosti a kultury: Na Mariánské vzniká nová kaple Maria Sorg
Kultur und Gesellschaft: In Mariánská entsteht eine neue Kapelle „Maria Sorg“ 6

Ze společnosti a kultury: Nové pietní místo s výklenkovou kaplí
Kultur und Gesellschaft: Neue Andachtsstelle mit einer Nischenkapelle 7

Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu
Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur– und Sportveranstaltungen in der Region 8

Historie: Vzpomínky na řádění Švédů za třicetileté války přetrvávají
Geschichte: Erinnerungen an das Wüten der Schweden im Dreißigjähriger Krieg sind immer noch lebendig 10

Aktuality: Apiterapie v Krušných Horách
Aktualität: Apitherapie im Erzgebirge 12

Historie: Železniční trať Dalovice – Merklín
Geschichte: Eisenbahn Dalovice – Merklín 14

Tip na výlet: Plešivecká naučná stezka
Ausflugstipp: Naturlehrpfad Plešivec 16

Aktuality: Benefiční den na Velkém rybníku
Aktualität: Benefiztag in Velký rybník 18

Sport: Mistrovství České republiky v rogainingu 2017
Sport: Die Meisterschaft der Tschechischen Republik in Rogaining 2017 20

Sport: Sportovní sobota na Bublavě
Sport: Sportsamstag in Bublava 22

Ze společnosti a kultury: Odhalení pamětní desky rodiny Looseových na Hubertkách
Kultur und Gesellschaft: Am Hubertusberg wurde eine Gedenktafel für die Familie Loose enthüllt 23

Historie: Poušť, typicky zemědělská obec
Geschichte: Poušť, typisch landwirtschaftliche Gemeinde 24

Ze společnosti a kultury: Perninský masakr II – dřevosochání motorovou pilou
Kultur und Gesellschaft: Bärringer Massaker II – Holzbildhauerei mit der Motorsäge 27

Aktuality: Revolution Train – protidrogový vlak v Krušných horách
Aktualität: Revolution Train – der Anti-Drogen Zug im Erzgebirge 28

Recept měsíce: Kosmatice – smažené bezové řízky
Rezept des Monats: Panierte Holunderschnitzel 29

Historie: Nejdecký dětský orchestr Antona Lorenze
Geschichte: Das Kinderorchester des Anton Lorenz in Nejdek 30

Abertamské noviny: Abertamská pouť 2017
Aberthamer Zeitung: Das Fest in Abertamy 2017 ... 31

Boží Dar: Pozvánka na Anenskou pouť
Boží Dar: Einladung zum Annafest 32

Ročník 6 / číslo 7
ČERVENEC 2017

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT, o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6 ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6 ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6 ks

Inzerce cena podle velikosti a opakování tisku po dohodě s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová, Michal Urban, Pavel Andrš, Ulrich Möckel, Eva Kupilíková, Václav Kupilík, Petr Mikšíček, Hanuš Hron, Martin Liška, Roman Kloc, Eva Nduwimana

Foto na titulní stránce: Jiří Kupilík
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Ochec
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklín - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda, U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda, infocentrum
Bublava - hotel Sport
Horní Blatná - U Gity
Hroznětín - městská knihovna
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna - infocentrum
K. Vary - Z. Štěblová
Mariánská - horská chata Na Sluníčku
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka
Ostrov - Dům kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - infocentrum
Sokolov: Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 960 kusů

Uzávěrka příspěvků do příštího vydání měsíčníku je 9. 8. 2017.

Mistr Jan Hus, Martin Luther a my

Jan Hus a Martin Luther

Před dvěma roky jsme si připomněli 600. výročí smrti katolického kněze, kazatele, náboženského myslitele a vysokoškolského pedagoga Mistra Jana Husa. Během uplynulých staletí toho bylo o Janovi napsáno mnoho. A je zřejmé, že pohledy, porozumění a interpretace se proměňovaly. Bohužel byl nejednou vykládán jeho život a dílo ve prospěch vládnoucí ideologie. V dnešní době je tomu naštěstí již jinak. Odborníci si střeží nezávislost svého oboru a nepodléhají vkusu a vlivu doby.

Čtenářům Krušnohorského Luftu bych si dovolil nabídnout tři knižní tituly, které jsou toho dokladem. Prvním z nich jsou Husovská dilemata od Ctirada Václava Pospíšila, v nichž katolický teolog shrnuje složitost tehdejší doby a změnu paradigmat. Obšírně se pak zabývá otázkou Husova učení o eucharistii a svátostech a dospívá k závěru, že Husova nauka o svátostech je zcela pravověrná. Farář Československé církve husitské a středoškolský pedagog Martin Chadima napsal knihu Mistr Jan Hus s podtitulem člověk, teolog, mučedník. Kniha je zajímavá velkým množstvím citací z Husových kázání a děl. A konečně Husův proces od právního historika Jiřího Kejře, vychovaného v českobratrské tradici. Autor, který v 80. letech 20. století přednášel na Univerzitě v Cambridge, se ve svém díle soustředí na procesně-právní aspekty Husova odsouzení. V závěru své studie Kejř konstatuje, že je příliš snadné „svalovat vinu na Husově smrti jen na nesprávnosti nebo nespravedlnost církevních soudců". Podle kanonického práva té doby koncil nepochybil. Asi nejhlubším problémem bylo, že mezi „Husem a jeho soudci zela nepřekročitelná propast". Husovo porozumění právu bylo idealistické. Odvolávat se ke Kristu jako nejvyšší autoritě je především teologické pojetí práva a nikoli právnické a ani právně filozofické. Dodejme, že Husovy představy byly neseny jeho osobní vírou. Jiří Kejř vysvětluje: „Biblický příkaz je pro něj směrodatným imperativem, který je nezbytné splnit, a to i za cenu porušování pravidel vynalezených lidmi, i za cenu konfliktu se světskou mocí."

Na letošní rok připadá 500. výročí evropské reformace spojené s osobností Martina Luthera, který 31. října 1517 přibil na dveře kostela ve Wittenbergu svých 95 tezí. V našich končinách se často bezproblémově tvrdí, že Luther byl Husovým žákem. Ovšem tak jednoduché to nebylo. V raných Lutherových kázáních totiž můžeme zaslechnout slova: „Jestliže někomu spíláme, že je jako ‚od ďábla posedlý', nazýváme ho ‚českým kacířem'." Husitům, respektive Čechům Luther předhazoval, že jsou pyšní, protože zavrhují Krista, a to tím, že si ho přivlastňují pro své úsilí, místo aby jej následovali. Jistý respekt ale k Husovi choval.

K obratu Lutherova postoje dochází po velké disputaci v roce 1519 v Lipsku. V dopise dvornímu kazateli a sekretáři Geogu Spalatinovi napsal: „Eck mě srovnal s Čechy a veřejně mě obvinil jako heretika a ochránce heretických Čechů." Luther se v Lipsku hájil tím, že nejvyšším božím právem je láska a svornost. Češi proto nejednají právem, když se od této jednoty oddělují. Husité však Lutherovi gratulovali a zaslali mu Husovo dílo De ecclesia (O církvi). Po přečtení Luther zalitoval, že dílo neznal před disputací. Husovu knížku označil za vysoce rozumné, ušlechtilé a křesťanské dílo a doznal, že by se sám mohl nazývat Husem.

Ve svém příspěvku se snažím naznačit, že v posuzování a především porozumění Husově osobnosti, stejně jako Lutherově a obecně druhému člověku, je třeba postupovat nepředsudečně. To ovšem žádá ochotu podstoupit námahu v hledání pravdy. Naše doba bývá označována přívlastkem postfaktická. Vyjadřuje se tím přesvědčení, že na utváření veřejného mínění mají fakta menší vliv než emoce. V důsledku to pak znamená, že jsme ochotni uvěřit a podřídit se každému názoru, který na naše emoce působí libým způsobem. A to i v případě prezentované lži. Takový životní postoj je však pro přítomnost i budoucnost velmi nebezpečný. A co hůř. Odporuje odkazu Mistra Jana Husa, jenž se rozhodl raději dobře zemřít než špatně žít.

Nápis na vlajce prezidenta republiky „Pravda vítězí" má svůj původ v dopisech Mistra Jana Husa, které adresoval roku 1413 Janovi z Rejštejna: „Pravda vítězí nad vším" (Super omnia vincit veritas) a roku 1415 Pražské univerzitě: „Stůj v poznané pravdě, která vítězí nade vším a sílu má až na věky." Neměli bychom tedy zapomínat, že k českému kulturnímu a filozofickému dědictví náleží právě láska a úcta k pravdě. Významný český filozof Emanuel Rádl připomínal: „Pravda není ani ve vědě, ani ve filozofii, je jen v každém člověku samém."

Vladimír Müller

Pouť na Mariánskou

Význam letošní poutě z Jáchymova na Mariánskou podtrhlo slavnostní položení základního kamene plánované stavby nové kaple Maria Sorg v areálu bývalého kapucínského kláštera. Tímto počinem je konečně bývalému věhlasnému krušnohorskému poutnímu místu, v jehož historických osudech se promítly i celé dějiny našeho kraje, dávána šance, aby se svým významem postupně vrátilo tam, kam již stovky let bezesporu patří.

V jáchymovském kostele

Na první zastávce u Josefky

Letošní pouť v sobotu 1. července začala o půl dvanácté mší svatou, kterou sloužil farář Marek Hric v kostele sv. Jáchyma a sv. Anny v Jáchymově. Ve své promluvě zdůraznil smysl poutí nejen obecně, ale vyzvedl i jejich konkrétní přínos k pospolitosti poutníků jak ze vzdálených míst, tak hlavně obyvatelstva žijícího po generace v okolí poutního místa, jež jim dodávalo sílu a vzpruhu přežívat i nejhorší krutá období. Tuto úlohu naplňovalo v jáchymovské oblasti poutní místo na Mariánské.

U kapličky Panny Marie Altöttingské

Po modlitbě před soškou Panny Marie z Mariánské, v současnosti uchovávané v jáchymovském kostele, se vydalo asi padesát poutníků z Čech i ze sousedního Německa starou poutní cestou k bývalému kapucínskému klášteru na Mariánské. Výklad duchovního charakteru faráře Marka Hrice a místopisně-historický Jaroslava Ochece doprovázel hrou na housle s motivy jak náboženskými, tak z písní Antona Günthera ostrovský student Petr Brodec.

Tradičně již první zastávka u Josefky (nad dolem Josef) byla proložena místopisným výkladem s dotekem minulosti, které údolí se nazývá Medvědí, kde je Alej veteránů, Alej železniční a důl Helena Huber. Mezi poutníky kolovaly obrázky kostela před požárem v roce 1873 i zničené sochy sv. Prokopa ze Svornosti.

Následovalo další zastavení u kaple Panny Marie Altöttingské. Zde Marek Hric vysvětlil posluchačům význam kapliček a svoji promluvu ukončil krátkou modlitbou k Panně Marii.

Na nejvyšším bodě putování, u obnoveného kříže nad osadou Mariánská, se otevřel všem nádherný pohled do krušnohorského údolí lemovaného Doupovskými horami, vrcholky Slavkovského lesa, bájným Krudumem počínaje až vzdálenými německými Smrčinami konče. Jaroslav Ochec upozornil na zajímavosti z bezprostředního okolí kříže, jako byl důl Rovnost II či nedaleký lágr politických vězňů. Duchovní tematiku zaměřenou na kříž jako symbol křesťanství a naší kultury ukončil Marek Hric nejznámější křesťanskou modlitbou Otčenáš.

Od této zastávky následoval poslední úsek pouti pod osadu Mariánská do areálu bývalého kapucínského kláštera. Zde se všichni účastníci pouti shromáždili před základním kamenem nové kaple Maria Sorg, jejíž zahájení výstavby se v příštím roce chystá. Nová kaplička má vyrůst na místě bývalého poutního kostela Panny Marie, který nahradil dřevěnou kapli postavenou nad bývalou poustevnou poustevníka Jana Niavia, proroka vzniku bohatého a slavného horního města Jáchymov (které sice upadne, ovšem později se vzkřísí k nové slávě). Projekt a jeho smysl vysvětlila architektka Marcela Plachá. Následovalo slavnostní vysvěcení základního kamene Markem Hricem a jeho poklepání místostarostkou města Jáchymova Ingeborg Štikovou. Celou slavnost uzavřely opět modlitby k Panně Marii a Otčenáš, jak k tomuto místu náleží.

Nakonec se poutníci vydali k nedaleké chatě Lesanka, kde byly připraveny stánky nejen s občerstvením, ale i s tradičními krušnohorskými rukodělnými výrobky. Nechyběla ani živá hudba a atrakce pro děti. Až na závěrečnou dešťovou přeháňku provázelo všechny příjemné počasí.

Podle počtu zúčastněných bylo patrné, že zašlá sláva poutí na Mariánskou se již asi nikdy nevrátí. Přesto její obnovená tradice svůj nesporný význam má a časem si bezesporu najde v hojnější míře své příznivce, k čemuž jistě přispějí nejen nově postavená kaple, nýbrž i další úpravy areálu bývalého kapucínského kláštera.

Jiří Kupilík
foto: Jaroslav Ochec

U kříže nad Mariánskou

Před slavnostním aktem – zleva: Marcela Plachá, Ingeborg Štiková, Marek Hric, Petr Fiala

Shromáždění u základního kamene

Na Mariánské vznikne nová kaple Maria Sorg

Vizualizace kaple z architektonické studie

Architektonická studie moderní kaple na Mariánské vznikla v reakci na zájem historiků a veřejnosti o toto místo s velmi poutavou historií. Projekt si klade za cíl obnovit významné poutní místo, poukázat na historii a osud hospice a klášterního areálu, jenž byl z ideově-politických důvodů v roce 1965 zničen. Zároveň by měl upozornit veřejnost na události 50. let a osudy politických vězňů spojené s užíváním areálu v této době – nyní téměř úplně zapomenuté.

Na místě bývalého kláštera je navržena kaple o rozměrech 9,4 x 4,8 m. Stavba je inspirována základním schématem středověkého kostela s jednou lodí a apsidou. Strohé pojetí exteriéru i interiéru odráží prostost a chudobu řádu kapucínů, který zdejší klášter obýval. Kapli by měla obklopovat zahrada doplněná informačními tabulemi o jednotlivých historických etapách původního kláštera. Jako memento by měla být zahrada osazena dřevěnými skulpturami mnichů (vytvořenými například na místním řezbářském sympoziu), kteří by tak stejně jako dříve symbolicky stráželi toto poutní místo.

Projekt by tak měl být skloubením uměleckých, kulturních i náboženských hodnot a touto netradiční formou by měl opět přilákat pozornost k tomuto kdysi dávno společensky významnému místu. Zároveň by poskytl informace o jeho bohaté historii a stal se novou atraktivitou Krušných hor.

Marcela Plachá

Myšlenka na využití areálu bývalého kapucínského kláštera v Mariánské k pietním účelům je již letitá. Konkrétní obrysy ovšem získala až v loňském roce, kdy město Jáchymov získalo pozemek bezúplatným převodem od Karlovarského kraje a architektka Marcela Plachá přišla se studií kaple Maria Sorg, s níž získala ocenění v soutěži Stavba roku Karlovarského kraje 2016.

V současné době se vytváří projekt ke stavebnímu povolení a se zahájením stavby se počítá v roce 2018. Předpokládané náklady stavby ve výši zhruba tři miliony korun ponese město Jáchymov, jež pro tento účel vyhlásilo sbírku a založilo bankovní konto, na které může každý, koho tento záměr osloví a chce se podílet na jeho realizaci, podle svých možností, přispět. Číslo účtu: 271024311/0300, IBAN: CZ80 0300 0000 0002 7102 4311.

(red)

Projekt obnovy poutního místa

Vizualizovaný interiér budoucí kaple

Die Maria Sorg Kapelle

Die architektonische Studie einer modernen Kapelle in Mariánská (Maria Sorg) entstand als Antwort darauf, dass sich die Historiker und die Öffentlichkeit für diesen Ort mit einer sehr anziehenden Geschichte interessieren. Das Projekt setzt sich das Ziel, einen bedeutenden Wallfahrtsort zu erneuern. Es weist auf die Geschichte und das Schicksal des Hospitals und des Klostergeländes hin. Das Kloster wurde aus ideologisch--politischen Gründen im Jahre 1965 niedergerissen. Zugleich sollte das Projekt die Öffentlichkeit auf die Ereignisse der 50er Jahre und die Schicksale der politischen Häftlinge, die mit der Nutzung des Klostergeländes zu dieser Zeit zusammenhängen, aufmerksam machen, denn heutzutage sind sie fast völlig vergessen.

Am Ort des ehemaligen Klosters ist eine Kapelle aus Sichtbeton mit Größe von 9,4 x 4,8m geplant. Das Gebäude ließ sich durch das Grundschema einer mittelalterlichen einschiffigen Kirche mit Apsis inspirieren. Das schlichte Außen- und Innenkonzept spiegelt die Einfachheit und die Armut der Kapuziner wider, die hier im Kloster lebten. Die Kapelle sollte ein Garten umgeben, in dem es Infotafeln über die einzelnen Zeitabschnitte des ursprünglichen Klosters geben würde. Als Memento sollten im Garten Holzskulpturen von Mönchen sein (geschaffen z.B. am hiesigen Holzschnitzer Symposium), die wieder, genauso wie früher symbolisch den Wallfahrtsort behüten würden. Der Ort sollte zugleich als Andenken an die politischen Häftlinge dienen.

Das Projekt sollte die künstlerischen, kulturellen sowie religiösen Werte verknüpfen und mit dieser Form wieder auf diesen einst gesellschaftlich bedeutenden Ort aufmerksam machen. Zugleich würde es Informationen über seine reiche Geschichte geben und es würde zu einer neunen Sehenswürdigkeit des Erzgebirges.

Marcela Plachá

Nové pietní místo s výklenkovou kaplí

Za zvuku majestátních tónů lesních rohů Trubačů z Kladské se 17. června ve 14 hodin vydal procesní průvod od přírodní památky Vysoký kámen u osady Kostelní nedaleko Kraslic k nově zřízenému pietnímu místu s výklenkovou kaplí na místě někdejší kaple Božího těla, postavené z darů kraslických farníků v roce 1817.

Původní kaple po 2. světové válce chátrala, až byla v 50. letech minulého století při budování hraničního pásma zbořena a celý prostor postupně pohltil les. Zůstala jen lípa vyobrazená na dobových kresbách. Lesy České republiky, s. p., zadaly na přelomu let 2015/2016 zpracovat studii a následně projekt na obnovu historicky zajímavého místa. Realizace byla nákladem jednoho milionu korun dokončena na sklonku roku 2016. Při stavebních pracích bylo ze země vyzvednuto několik opracovaných žulových kvádrů, které pravděpodobně patřily k původní stavbě a dnes jsou součástí pietního místa.

Úvodní slovo slavnostního odpoledne pronesl ředitel Krajského ředitelství Lesů České republiky Miroslav Rozner. Ve svém vystoupení zdůraznil, že péče o státní les nespočívá pouze v lesnickém hospodaření, ale i hledání cest pro účelné využívání lesa veřejností. Přiblížil přítomným Program 2020, jehož cílem je zajištění plnění funkcí veřejného zájmu ve státních lesích. Jedním z bodů zmíněného programu je i obnova zchátralých nebo zcela zničených, regionálně významných staveb na pozemcích s právem hospodařit pro státní podnik Lesy České republiky. Poděkoval také všem, kteří se zasloužili o realizaci zajímavého projektu. Starosta města Kraslic Roman Kotilínek se ve své řeči filozoficky zamyslel nad vztahem člověka a zdejší krajiny, krajiny, v níž žije, kterou kultivuje a je s ní neodmyslitelně spjat. Laici i věřící se zájmem sledovali slavnostní akt žehnání místu a kapli, jež zajímavě, poutavě a poučně provedl Mons. Jiří Majkov, generální vikář Římskokatolické církve pro Karlovarský kraj, společně s páterem Peterem Fořtem, kraslickým děkanem a vikářem sokolovského vikariátu.

Církevní obřad byl směřován k svátku Božího těla, kterému je nová kaple také zasvěcena. Symboliku celé slavnosti dokreslilo i představení ciboria, předmětu sloužícího k uložení hostií, jež údajně pochází z původní kaple.

Řečníci i spokojení účastníci se ztotožnili s přáním, aby toto obnovené místo s dvousetletou tradicí sloužilo pro potěchu nás všech, k zastavení, naslouchání a obdivování místní krajiny. Většina z přibližně dvou set účastníků využila přívětivého počasí, přátelské atmosféry a po oficiální části přijala pozvání k malému občerstvení, při němž více než další dvě hodiny strávila v družném hovoru.

Alexandr Fous, Lesy ČR, s. p.,
Lesní správa Kraslice
foto: Martin Šejnoha
a archiv Michala Urbana

Původní kaplička v roce 1943

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

14.7. - Carlsbad Classic Rallye – průjezd Krušnými horami (časový harmonogram na www.carlsbadclassic.cz)
15. 7. - XXV. Country sešlost (Westernové městečko, Vysoká Pec; 19:19 – 2:00)
15. 7. - 6. Hřebečenský montánní výšlap (náměstí Horní Blatná; 10:00)
22. 7. - Den pro Ostrov (Zámecký park, Ostrov; od 12:00)
21.–23. 7. - Kování na počest J. C. F. Fischera (Zámecký park, Ostrov; 9:00 – 22:00)
25.–27. 8. - Dobrodružství s Tomem a jeho přáteli (penzion Daniela, Boží Dar)
29. 7. - Anenská pouť na Božím Daru (10–17 hodin)

Z programu Lázní Jáchymov

14. 7. - Country skupina Patriot (altánek v lázeňském parku; 15:00)
15. 7. - Taneční večer (Curie; 19:30)
18. 7. - Koncert světových melodií (Běhounek; 15:30)
18. 7. - Muzikálové melodie (Curie; 19:30)
19. 7. - Taneční večer s programem (Běhounek; 19:00)
20. 7. - Kolotoč plný světoznámých melodií a evergreenů (Radium Palace; 20:00)
21. 7. - Bád boys (altánek v lázeňském parku; 15:00)
22. 7. - Oblíbený hudební taneční a poslechový večer na venkovní terase (Radium Palace; 19:30–22:30)
24. 7. - Consortium musicum divertimento (Běhounek; 20:00)
26. 7. - Kouzlo operet (Běhounek; 19:30)
28. 7. - Henry Band (altánek v lázeňském parku; 15:00)
29. 7. - Taneční večer (Curie; 19:30)
31. 7. - J. Ochec: Procházka Jáchymovem s dotykem minulosti (Běhounek; 19:30)

Kolonádní koncerty KSO

15. 7. - Jazz Company (Mlýnská kolonáda; 16:30)
16. 7. - Brass Kvintet (Tržní kolonáda; 16:30)
18. 7. - Duo Rondo (před GH Pupp; 16:30)
19. 7. - Duo Rondo (před GH Pupp; 16:30)
20. 7. - A Tre Voci (před GH Pupp; 16:30)
21. 7. - Brass Kvintet (před GH Pupp; 16:30)
22. 7. - A Tre Voci (před GH Pupp; 16:30)
23. 7. - Duo Arpeggio (před GH Pupp; 16:30)
25. 7. - Duo Arpeggio (Tržní kolonáda; 16:30)
26. 7. - Jazz Company (Mlýnská kolonáda; 16:30)
27. 7. - Duo Arpeggio (Tržní kolonáda; 16:30)
28. 7. - Opera a opereta na kolonádě (Mlýnská kolonáda; 16:30)
29. 7. - Opera a opereta na kolonádě (Mlýnská kolonáda; 16:30)
30. 7. - Opera a opereta na kolonádě (Mlýnská kolonáda; 16:30)

Výstavy, přednášky

27. 7. – 1. 10. - Petra Buzková PJOTRA – Návraty k sobě (Letohrádek Ostrov; vernisáž 17:00)
27. 7. – 1. 10. - Lukáš Tůma / Zá-ti- ším (Letohrádek Ostrov; vernisáž 17:00)
27. 7. – 1. 10. - Ve stínu šapitó – Motiv cirkusu ve sbírkách Galerie umění Karlovy Vary (Letohrádek Ostrov; vernisáž 17:00)
do 16. 7. - Expozice – Současné mladé české umění (Letohrádek Ostrov)
do 16. 7. - Dominik Lang – Site-specific instalace (Letohrádek Ostrov)
do 25. 8. - Klub přátel fotografie KV – 100+1 okamžik (galerie Drahomíra, Karlovy Vary)
do 1. 9. - Ostrovské baroko / Turistické zajímavosti Oberwiesenthalu (Dvorana zámek Ostrov)
do 1. 9. - 70 let Orionu a Bystřiny (Dvorana, zámek Ostrov)
do 3. 9. - Nepolapitelná struktura (Galerie umění, Karlovy Vary)
do 3. 9. - Helena Fejková: Art inspiration (muzeum Karlovy Vary)
do 10. 9. - Když jsem šel z hub (kostel Zvěstování Panny Marie)
do 10. 9. - Výstava hraček (Stará radnice, Ostrov)
do 10. 9. - Zuzana Mináčová: Život s fotoaparátem (Interaktivní galerie Becherova vila)

Kina

14. 7. - Dítě Bridget Jonesové (letní kino Ostrov; 22:00)
15. 7. - Rozpolcený (kino Jáchymov; 19:30)
19. 7. - Pátá loď (kino Jáchymov; 19:30)
21. 7. - Sebevražedný oddíl (letní kino Ostrov; 22:00)
22. 7. - Rogue one: A Star Wars story (kino Jáchymov; 19:30)
26. 7. - Spojenci (kino Jáchymov; 19:30)
28. 7. - Bezva ženská na krku (letní kino Ostrov; 22:00)
29. 7. - Špunti na vodě (kino Jáchymov; 17:00)
29. 7. - Proč právě on? (kino Jáchymov; 19:30)
12. 8. - Zahradnictví: Rodinný přítel (kino Pernink; 18:00)

Sport

15. 7. - Kamil Trefil - triatlon pro veřejnost (Bublava)
15. 7. - Horský běh Perštejn – Klínovec
15. 7. - Turnaj v nohejbalu (Potůčky)
29. 7. - Memoriál M. Jiřínského a Roberta Panyho (Abertamy)
6. 8. - Radon Tri Pec – dětský triatlon (Vysoká Pec; 11:30)
12. 8. - Fichtelberg Staffellauf

Cyrano v Buffalu

Herecká odměna v podání Karla Hlávky s partnerkou Zdenou Kyselovou

Sedmička herců na jevišti hotelu Seifert, nebo v zákulisí divadla Erlanger v Buffalu?

Divadelní soubor Jirásek Nejdek nabídl v pátek 23. června v sále hotelu Seifert v Nových Hamrech svým příznivcům druhou reprízu komedie amerického dramatika Kena Ludviga „Cyrano v Buffalu“. Ve více než dvouhodinovém představení předvedlo osm členů souboru pod režií Karla Uzla perfektní herecký výkon. Do děje, odehrávajícího se na jevišti a v zákulisí divadla Erlanger v Buffalu, vtáhli herci během chvilky i diváky v sále tak, že se bavili všichni jak na jevišti, tak i v hledišti.

V dalším odstavci bych chtěl citovat z vyjádření režiséra k výběru této náročné hry. „Po loňském úspěšném představení nebylo snadné najít další divadelní hru, ve které bychom se opět vyřádili jak herecky, tak emočně. Přece jen 70letá historie souboru zavazuje. A protože mám rád legraci, zakázal jsem si programově vážné hry a tragédie. Tím se výběr dramaticky zúžil. Dalo to práci – no, snad jsem se trefil… Zároveň jsem chtěl nějakou hezkou rolí poděkovat našemu nejstaršímu členovi souboru Karlu Hlávkovi, dokud je plný sil a může s námi na scéně ‚blbnout‘. Náramně jsme se bavili již při zkouškách a doufali, že opět dobře pobavíme i vás. Bez vašeho smíchu a dobré nálady by byla naše půlroční dřina na nic.“

Přání Karla Uzla se skoro prorocky naplnilo. Nakonec se upřímně a od srdce smáli všichni. Samozřejmě jako divák bych chtěl všem návštěvu představení plánovaného po prázdninách v dalších reprízách (například v Jáchymově, Nové Roli, Rotavě) vřele doporučit. Kulturně založeného člověka musí hřát u srdce už jen vědomí, že v naší relativně malé krušnohorské oblasti působí v současnosti tři aktivní divadelní soubory (v Nejdku, Merklíně a Perninku), a tím pádem je z čeho vybírat.

Jiří Kupilík

V Nejdku se hrálo pro handicapované děti

Sobotní podvečer 1. července patřil na nejdeckém fotbalovém stadionu zápasu s názvem „25 let sportovního přátelství – s fotbalem konáme dobro!“ mezi veterány FK Nejdek a týmem Datschiburger Kickers Augsburg, složeného z prominentních osobností. Dva poločasy o délce 35 minut, které sledovalo více než 80 diváků, přinesly zajímavé fotbalové momenty korunované šesti góly, z toho dva vstřelili domácí a čtyři hosté. Fotbalové střetnutí a samotné hráče představila před úvodním výkopem v obou jazycích Martina Poštová. Dobrovolné vstupné ze zápasu ve výši 5 195 Kč a 215 eur mířilo handicapovaným dětem ze zapsaného spolku Dětská radost Nejdek.

Aktivním účastníkem na hřišti byl i sportovní referent města Augsburg Dirk Wurm, který se v odpoledních hodinách seznámil se zástupci a činností tělovýchovné jednoty Jiskra Nejdek, navštívil její zázemí ve Spolkovém domě a posléze i sportovní zařízení ve městě – zimní stadion a fotbalové hřiště.

Pavel Andrš
foto: Ulrich Möckel

Starosta města Nejdku Lubomír Vítek při úvodním projevu

Vzpomínky na řádění Švédů za třicetileté války přetrvávají

Až do počátku 30. let 16. století nebyly přímé důsledky třicetileté války pro obyvatele Krušných hor až tak hrůzostrašné. Sice například už v březnu 1621 vydrancovaly bavorské oddíly Horní Blatnou, ale hlavní vlna válečných utrpení se začala valit až od roku 1632, kdy se v Krušnohoří poprvé objevili Švédové a nastala tzv. švédská fáze války. Ta pak s přestávkami trvala až do uzavření Vestfálského míru 24. října 1648. Nezměrné řádění Švédů začalo nejdříve na české straně, ale od roku 1635, poté, co saský kurfiřt Johann Georg změnil politiku a postavil se proti svým švédským protestantským souvěrcům, postihlo celé pohoří. Toto období, které mělo tragický dopad na obyvatelstvo a hospodářství Krušných hor, dodnes v krajině připomíná řada místních názvů a pomníků.

Vyobrazení bitvy u Přísečnice 27. března 1641, v popředí v červeném kabátci polní maršál Ottavio Piccolomini (foto: Wikipedia Commons)

Se Švédy měl možnost se už v červenci 1634 seznámit Jáchymov, který byl tehdy ještě za podpory saských vojsk obléhán a při dělostřelecké palbě byl těžce poškozen hrad Freudenstein. Původně šlikovský hrádek z počátku existence Jáchymova se z této pohromy již nevzpamatoval a zůstal v ruinách.

Nejhorší období pro Krušné hory však nastalo až v době vpádů Švédů pod velením generála Johana Banéra (1596–1641), fanatického, nemilosrdného vojevůdce a těžkého alkoholika. Jak líčí soudobí kronikáři, v saském ani v českém Krušnohoří téměř nebylo místo, které by švédskému běsnění uniklo, mnohá města byla vypálena nebo aspoň totálně vyplundrována a doly, přinášející stále ještě aspoň skromnou obživu, byly poničeny. Lidé utíkali v hrůze do lesů a opuštěných štol, aby se před vojáky ukryli, ale Banérovi žoldáci na ně dokonce pořádali hony jako například v březnu 1640 na Božím Daru. V témže roce měly být vypáleny Horní Blatná, Pernink a osada Stráň. Na nedaleké Bludné, v části zvané Totenbach, stával na začátku Železné cesty naproti někdejšímu žentouru šachty Hilfe Gottes železný kovaný kříž, který byl údajně vztyčen na místě, kde zahynul švédský generál. Kdy a jak k tomu došlo, není známo.

Ve zvlášť svízelné situaci se ocitala města, která ležela poblíž krušnohorských „pasů“ – cest propojujících obě části pohoří, které odpradávna sloužily armádám všech barev pro

Pomník u Švédské bažiny v Kovářské (foto: www.krusnohorsky.cz)

Švédská lípa u Přísečnice a pomník postavený před ní na počest Bohu v roce 1710 Adamem Nennelem a jeho ženou (foto: Michal Urban)

Švédský pomník ve Freibergu (foto: Bernd Gross, Wikimedia Commons)

jejich přesuny. Ve střední části pohoří to byl především přísečnický průsmyk spojující Kadaň s Annabergem a Chemnitz. Na jeho blízkost doplatily v roce 1640 Měděnec, Vejprty a Výsluní, které Švédi vypálili.

Ale i na Banéra došlo. V zimě 1640 podnikl nájezd na Regensburg, při němž málem padl Švédům do rukou i císař Ferdinand III. Výpad se ale nezdařil a Banér musel urychleně prchat zpátky do Čech a Saska. Využil k tomu opět cestu, kterou již znal, přísečnický průsmyk. Tady jej však poblíž Přísečnice dostihla císařská armáda a mezi oběma vojsky se 27. března 1641 strhla krvavá bitva. Banérovi se sice podařilo ustoupit do Saska, ale z jeho asi 14 000 mužů jich na bojišti zůstala údajně třetina, císařské ztráty byly podstatně menší. Před ústupem ještě Švédové Přísečnici vypálili, plamenům padlo za oběť 75 domů včetně zámku. Sám Banér bitvu přežil jen o šest týdnů, zemřel 10. května 1641 v saském Halberstadtu na pokročilou cirhózu jater.

Na paměť bitvy u Přísečnice byla při silnici do Kovářské vysazena lípa, která je dodnes označována jako Švédská lípa. V prosinci 1931 byl u ní postaven i pamětní kámen s nápisem „Schwedenlinde 1641“, ten se však nedochoval stejně jako dřevěný pamětní kříž, který v srpnu 1931 nechali vztyčit obyvatelé nedaleké Rusové na vrchu Reischberg (Lysá hora) u staré kadaňské silnice.

Vzpomínku na Švédy má také Kovářská, kde měla bitva u Přísečnice svou předehrávku. Jízda císařského polního maršála Ottavia Piccolominiho, která vyjela od Ostrova s cílem napadnout z boku Banérovo postavení u Přísečnice, zde totiž narazila na švédský předvoj v síle asi 850 mužů, který úplně zničila. Podle tradiční pověsti se švédští vojáci utopili v bažině, když vjeli do rašeliniště zcela zavátého sněhem. Na paměť této události je místo skonu vojáků označováno jako Švédské bažiny (také Palouk mrtvých nebo Mrtvá slatina). Jak to bylo doopravdy, je dnes už těžké zjistit, v roce 1924 zde však prý při těžbě rašeliny byly nalezeny zbraně a kosti. Podle historika Jiřího Šlasjny z Oblastního muzea Most byly mezi nálezy kosti nákladních mul a také vojenské oděvy. V květnu 1932 byl poblíž, u cesty vedoucí od nádraží v Kovářské k vápence, zásluhou místního Spolku vysloužilých vojáků postaven kamenný pomník osazený původně bronzovou deskou s nápisem „Schwedengrab 1641 – Totenheide“. Deska zde vydržela 70 let, než ji kdosi ukradl, v roce 2006 pak Lesy ČR na kámen připevnily novou, mramorovou desku s nápisem „Rašelinná slatina – Švédský hrob – 1641“.

Johana Banéra po jeho smrti v čele švédských vojsk vystřídal až do roku 1645 polní maršál Lennart Torstenson (1603–1651), který proslul zvláště svými úspěšnými výboji na Moravu, ale již dříve se jako Banérův podřízený podílel na pustošení a plenění českého a saského Krušnohoří. Na jeho působení coby generalissima švédských vojsk vzpomíná například saský Freiberg, největší město Krušnohoří, které bylo Torstensenovými vojsky obleženo od 27. prosince 1642 do 17. února 1643. V roce 1844 byl v Albertově parku, poblíž Švédy pobořené obranné věže městského opevnění, postaven pomník, který tuto těžkou dobu připomíná. Tři sochy na pomníku zobrazují mušketou ozbrojeného měšťana jako ochránce města, kurfiřtského vojáka v brnění s mečem a kopím a horníka nesoucího v ruce tajné poselství pro kurfiřta. Horníci měli při obraně Freibergu, jemuž Torstenson hrozil, že jej srovná se zemí, obzvláštní zásluhy, neboť razili pod hradbami štoly, které umožňovaly zásobovat město potravinami a udržovat je ve spojení s okolím.

Michal Urban

Apiterapie v Krušných Horách

Intenzivní pobyt v biopoli včelstva, 45minutová procedura

Včelař František Sentenský

Vypravili jsme se na návštěvu do Včelího domu, o kterém jsme vám přinesli krátkou zprávu v minulém čísle Luftu. Na Mariánské, na adrese Petra Jilemnického 8, se začíná budovat unikátní apiterapeutické pracoviště. V současnosti je k dispozici většina procedur – od dýchání včelího vzduchu a spaní ve včelí sauně přes masáže až po ošetření včelím jedem, a to klasicky i převratnou metodou pomocí masti a ultrazvuku, kterou mohou absolvovat i osoby na včelí jed alergické. Hlavně i ti, co se bojí žihadla. Klienti zatím musí oželet služeb recepce a včelího obchůdku.

Sedíme v místnosti, kde je s námi několik desítek tisíc včel, slyšíme na pozadí jejich tiché šumění a cítíme nádhernou vůni včelího vzduchu. Už jen posezení zde působí příjemným, uklidňujícím dojmem.

Zrovna zde končil apiterapeutickou kůru pan R. J., kterého jsem požádal o krátký rozhovor.

Co vás sem přivedlo?

Vzhledem k mému vysokému pracovnímu vytížení se už delší čas necítím úplně v pohodě. Dalo by se to nazvat, že mám psychické problémy. O spaní na úlech jsem se dozvěděl náhodou z internetu. Chtěl jsem to vyzkoušet, ale dlouho jsem nemohl najít místo, kde bych si slibované účinky na sobě vyzkoušel.

A výsledek?

Výsledek mě, přiznám se, překvapil. Už jen když si lehnete tady na tuto postel – což jsou vlastně šikovně schované úly, cítíte, jak vám od chodidel a dlaní běží po těle mravenčení, které se spojí někde uprostřed těla. Pak malinko podřímnete a cítíte, jako by vám tělem protékaly vlny. Absolvoval jsem dvě krátká ležení přes den a dvě noci jsem na úlech přespal. Už po první noci jsem se cítil skvěle a dnes je to, jako bych žádné starosti ani neměl. Spojeno s procházkami na okolní vyhlídky a touláním po místních lesích to byl úžasně strávený víkend. Rozhodně jsem zde nebyl naposledy.

Potom jsme si ještě krátce popovídali se včelařem Františkem Sentenským.

Slyšel jsem o vlivu včel na pohybový aparát, o hojivých účincích propolisu a kosmetických účincích mateří kašičky, ale o vlivu včel na psychiku člověka slyším poprvé.

To, co jste vyjmenoval, jsou věci, o kterých má laická veřejnost povědomí. Včely na Zemi žijí odhadem 80 milionů let, takže jsou tu o necelých 80 milionů let déle než my. Hlavně to ale znamená, že jsou s námi po celou dobu naší existence. A ať chceme, nebo nechceme, velmi výrazně se vzájemně ovlivňujeme. A jak už to tak s lidmi bývá, včely na nás mají vliv pozitivní, my na ně spíš negativní. Základ je, že jsme se narodili do prostředí, které pro nás má vše, co potřebujeme. Nemusíme vůbec nic vymýšlet. Vše už je vymyšlené a vše už dávno funguje. Dokonce dávno před naším zrozením. Nemyslím jen na včely, ale i na bylinky a různé kombinace stravy a přípravy jídel.

A největší fór je v tom, že na tyto přírodní prostředky, si „bacilové“ neumí udělat rezistenci. Takže fungují celou dobu stále stejně a jsou stále účinné. Pokud víte, jak je použít. To je velmi důležité. Ale zpět k vaší otázce. Včely vyzařují kolem sebe několik druhů energie. Infračervené záření, elektricky nabité záporné ionty, mechanické vibrace, aroma a biopole. Tyto věci umíme měřit a dokázat jejich existenci. Ale nemyslím, že je to všechno. A mix těchto energií působí na lidský mozek, provokuje tvorbu adrenalinu a velmi pravděpodobně mozek a tělo harmonizuje. Cítíte se potom svěží, odpočinutí a bez starostí. Do další pracovní etapy pak nastupujete psychicky silnější i odolnější, a tak na vás okolnosti nemají takový dopad.

Takže spánek na včelách doporučíte silně vytíženým lidem?

Ano. A nejen těm. Spánek má výborné účinky i na lidi „vyhořelé“. Pocítí příval nové energie a elánu. Ale ze všeho nejraději děláme děti.

Prosím?

To je další málo známé kouzlo včel a včelích produktů. Umíme pomoci lidem s neplodností prvního stupně, kde pobyt na úle je jedna z částí apiterapeutické kůry. To už ale není otázka jednoho víkendového pobytu.

Jak taková kůra může trvat?

To je velmi individuální. Přírodní produkty totiž nefungují tak, že si vezmu pilulku a už je mi dobře. Účinné látky nastartu-

Apirespirace, dýchání včelího vzduchu, 25 minut

Včelí sauna, místnost pro pobyt a spánek ve včelím biopoli

jí v těle procesy, kdy se vlastně tělo začne opravovat samo. To je typické třeba u roztroušené sklerózy. Tam jed přinutí tělo obnovovat myelinová nervová pouzdra. Nebo u artrózy, kdy jed zase přinutí tělo obnovit chrupavku. Jenom nastartovat tyto procesy trvá třeba měsíc i víc. Na druhou stranu oteklé koleno, zhnisaná rána, drobné jizvičky – to může být otázkou minut nebo dní.

Artróza a roztroušená skleróza se snad považují za neléčitelné?

Alopatická medicína s tím skutečně problémy má. Ale zase třeba umí jiné věci. Problém je v tom, že je velmi pohodlné říkat o něčem, co neznám nebo si nedovedu vysvětlit, že to neexistuje. Ale to je téma na knížku. Ale zrovna tyto obtíže jsou složité i pro apiterapii. To už chce skutečného odborníka. Na apiterapii, fyziologii, somatologii, bylinky. Laicky to můžete vyzkoušet, ale dlouhodobých účinků dosáhnete těžko.

Dobře. Probrali jsme pohybový aparát, nervovou soustavu, pohlavní systém. Kde ještě včely pomáhají?

Nepřekonatelné jsou hojivé účinky. I na velmi špatně se hojící zanícené rány. Nezanedbatelný je vliv na kardiovaskulární a dýchací systém. Srovnání krevního tlaku. Atd. atd. Spíš bych čtenáři doporučil, pokud má nějaký problém, ať nám napíše na adresu info@vcelidum.cz a my mu poradíme.

Apiterapie je u nás ale stále ještě v plenkách, že?

To je pravda, ale měl jsem velké štěstí, že se mi podařilo se potkat s panem Alexandrem Barkovem, ruským apiterapeutem. On je již čtvrtou generací apiterapeutů v řadě, a to je ohromná výhoda. Navíc ruská škola patří do úzké špičky v tomto oboru a Alexandr Barkov i tam patří mezi nejlepší. I když on sám by to asi nepřiznal. Ale jeho znalosti o včelách, bylinách, dietologii, ale i fyziologii a somatologii, psychologii a dalších oborech jsou velice komplexní. Jsem velmi rád, že je v našem týmu.

A co včely a děti?

Dobrá připomínka. Pobyt ve včelím biopoli je totiž vynikající pro hyperaktivní děti nebo pro děti s ADHD (děti, které trpí hyperkinetickým syndromem s poruchou pozornosti, jsou nepozorné, aktivní a impulzivní v míře, která není přiměřená jejich mentálnímu věku a pohlaví; pozn. red.). Raději jim neříkáme, že mají vedle sebe několik desítek tisíc kamarádek, aby se zbytečně nebály, a jen je necháme si hrát nebo číst v místnosti se včelami.

Necháte je tam samotné?

To ne. Jsou tam vždy s někým blízkým, aby se cítily bezpečně.

Za celou dobu jsem neviděl ani jednu včelu. Je to vůbec možné?

Jistě. Včely nejsou vosy. Vyletí z úlu a jdou hledat svoji potravu na louku nebo do lesa. Pole tady nemáme. Zvenku do místnosti vletí jen výjimečně a spíš omylem, i když je zde otevřené okno přímo nad několika česny. Takže na nedostatek letového provozu to svést nelze.

Jak vlastně probíhá taková apiterapeutické kůra?

Klient nám musí zavolat nebo napsat, kontakt najde na www.vcelidum.cz. Nejdříve je potřeba provézt konzultaci s apiterapeutem a ten mu doporučí procedury, bylinky, dietu atd. na míru. Pokud je to na více dní, může se u nás i ubytovat. No a pak už je to jako v lázních. Prostě přijde ve správný čas na správné místo a my se o něj postaráme. Pokud však chce pobyt u nás pojmout jen jako relaxaci, může se objednat na určitý termín a přijít rovnou na proceduru.

Děkuji za rozhovor.

Jiří Kupilík

Postel se včelími úly – základ Včelího domu

Železnice Dalovice – Merklín

Město Hroznětín a obec Merklín dlouhá léta usilovaly o připojení na železniční trať, a to prostřednictvím odbočné tratě od hlavní trati Buštěhradské dráhy spojující Prahu s Chomutovem, Karlovými Vary a Chebem.

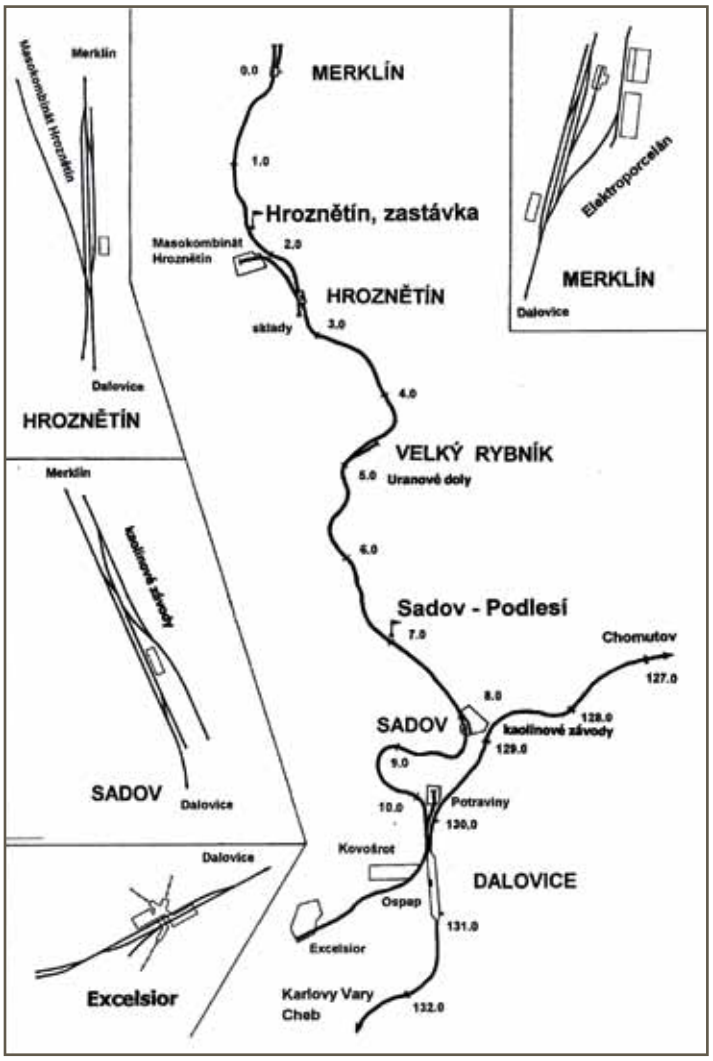

Pohlednice Hroznětína s výřezem železniční stanice (1902)

Nejstarší zmínky o spojení Hroznětína s Karlovými Vary pocházejí z roku 1880, první projekt byl vypracován o dva roky nato. Tehdy šlo o trať určenou především pro přepravu uhlí z průmyslové podkrušnohorské oblasti do Saska. Přestože už roku 1883 byla připravena stavební dokumentace trati Karlovy Vary – Hroznětín – Merklín – Pernink – Johanngeorgenstadt, stavba se nakonec nerealizovala. Důvodem byl konkurenční návrh vést tuto železnici přes Nejdek. Spor o to, kudy trať povede, se táhnul dlouhých 12 let. Definitivní rozhodnutí padlo kolem roku 1894, kdy navrhovaný projekt délkově kratšího úseku dráhy přes Merklín ustoupil delší, avšak sklonově výhodnější nejdecké variantě. Mezi Merklínem a Perninkem se počítalo s ozubnicovou dráhou překonávající stoupání až 60 promile.

Když byla nakonec železniční trať z Karlových Varů přes Nejdek do Johanngeorgenstadtu v roce 1899 postavena, došlo k dohodě, že projektovaná stavba dráhy z Dalovic přes Hroznětín bude ukončena v Merklíně. Drážní projekt, který se tehdy ještě neustále měnil (například o možnost spojení Hroznětína a Ostrova), vypracoval Ing. J. Karban ze Sadova. Koncese na výstavbu dráhy včetně vlečných drah k Eleonořinu dolu a Nové šachtě byla Karlovarské společnosti pro průmysl kaolinový a českému těžařstvu „Frisch-Glück Böhmische Gewerkschaft“ v Sadově udělena 7. srpna 1901. Stavba dráhy, jež trvala 11 měsíců a vyšla na více než dva miliony korun, byla zadána podnikatelské firmě Jana Kubíčka z Královských Vinohrad (nyní součást Prahy). Největší zemní práce bylo nutné provést hned za dalovickou stanicí, kde trať překračuje údolí Vidického potoka. Vyšší námahy vyžadovalo též odvodňovací zařízení sváženin u Sadova a skalní odkopy žulových hornin v úseku po překročení říčky Bystřice mezi Hroznětínem a Merklínem. Železné konstrukce pro mostní stavby nevelkých rozměrů vyrobila mostárna Škodových závodů v Plzni.

Stanice a zastávky v prvních letech provozu:
Dalvice (nyní Dalovice) – km 0,00
Sadov – km 5,64
Grossenteich (nyní Velký Rybník) – km 8,88
Hroznětín – km 11,44
Merklín – km 13,79
Nejníže položené místo tratě: 391 m n. m.
(vlečková kolej na Nové Jámě v Sadově)
Nejvýše položené místo tratě: 513 m n. m. (stanice Merklín)

Plánek merklínské dráhy

Dne 1. října 1902 byl na dráze zahájen pravidelný provoz, který zajišťovalo c. k. ředitelství státních drah v Plzni. Především nákladní doprava vykazovala od počátku existence dráhy postupný vzestup, k čemuž přispívaly zásilky uhlí, sadovských kaolinů a paliva a surovin pro továrny v Merklíně.

Během prvních let provozu docházelo k některým vylepšením vybavení dráhy – například z roku 1912 pochází projekt zřízení nové skládky uhlí vedle výtopny v Merklíně. Krátce po vzniku Československa v roce 1918 se začalo uvažovat o tom, že by dosavadní vlaky, končící ve stanici Dalovice, jezdily až do Karlových Varů, čímž by odpadlo přestupování cestujících. Došlo k tomu teprve v roce 1925, kdy byla místní dráha z Karlových Varů do Merklína zestátněna.

V úvodu 30. let vznikají v souvislosti se zavedením motorové trakce v osobní dopravě dvě nové zastávky – Strojírna Reicheltova (nyní Hroznětín zastávka) a Halmgrün (nyní s názvem Sadov-Podlesí). Tou dobou dominují osobní dopravě motorové vozy, tzv. věžáky, jež měly jediné řidičské stanoviště ve vyvýšené kabině.

V období od podepsání Mnichovské dohody přechází trať do správy Německých říšských drah a spadá pod obvod ředitelství v Drážďanech. K opětov-

Odbavovací budova stanice Dalovice zřejmě v 60. letech 20. století

nému převzetí stanic do správy Československých státních drah (ČSD) došlo na jaře 1945. Na lokální dráze bylo potřeba i nadále zajistit provoz, který byl válečnými událostmi postižen relativně málo. Traťový svršek stejně jako kolejiště v dopravnách vykazoval vcelku dobrý stav, naopak zanedbaný byl objekt merklínské výtopny. S obnovou průmyslu v Merklíně a jeho nejbližším okolí se výrazně rozvíjela také nákladní doprava po železnici. Továrnu na izolátory, která byla toho času jediná v Evropě, porcelánku a továrnu na lepenku a kartonáž trápil nedostatek nákladních vagonů, což se projevilo mj. i hrozbou zastavení výroby v kartonážce v únoru 1946.

Rozvíjející se těžba uranu v Krušných horách se promítla i do života merklínské dráhy – stanice Merklín byla například od července až do konce roku 1948 doslova přeplněna vozy. Zásadní význam těžby uranu však spadá do druhé poloviny 60. let, kdy doznala změn dosavadní jednokolejná zastávka Velký Rybník. V souvislosti s výstavbou vlečky do lomu Hájek Uranových dolů Západní Čechy bylo kolejiště rozšířeno o druhou kolej a stávající čekárna byla nahrazena novou na opačné straně koleje (včetně nového nástupiště).

Po 2. světové válce proniká do sledované oblasti rovněž autobusová doprava ČSD, a to provozováním jediné linky dlouhé 31 km (trasa Karlovy Vary – Otovice – Velký Rybník – Hroznětín – Merklín – Pernink – Abertamy – Ryžovna). Motorové vozy (tzv. věžáky) vystřídaly v 50. letech 20. století všudypřítomné vozy řady M 131.1, aby je v polovině 60. let nahradila vozidla řady M 240.0 (později 820).

Již na začátku 70. let byly zaregistrovány první úvahy o případném zrušení některých regionálních tratí, merklínskou dráhy nevyjímaje. Jedním z důvodů byl špatný technický stav trati (zastaralý svršek). Předpokládané náklady na obnovu činily v tehdejších cenách bezmála 5 milionů Kčs. Další z tehdy uvažovaných alternativ bylo rušení osobní dopravy a její převedení na silnici a ponechání trati jen pro účely nákladní přepravy.

Rozvoj individuální automobilové dopravy měl vliv na postupném snižování počtu vlaků osobní přepravy. Výjimkou byl rok 1997, kdy se díky místní samosprávě podařilo navýšit počet párů vlaků až čtrnáct. Ve druhé polovině 90. let mizí z merklínské trati motorové vozy řady 820 a jsou nahrazeny motorovými vozy řady 810. Následně je pak na trati zaveden specifický způsob odbavování cestujících, což znamená, že ve vlacích osobní dopravy se už nesetkáváme ani s průvodčími, ani s vlakvedoucími. Cestující si jízdní doklady obstarávají přímo ve vlaku (v prodejním automatu či u strojvedoucího).

Od roku 1991 usiloval Obecní úřad Merklín o převod zdejší zdevastované odbavovací budovy, pro železnici již nepotřebného objektu, v němž vznikly bytové jednotky (po roce 2005).

Nákladní doprava byla na trati v minulosti využívána v podstatně větší míře než doposud. Od 90. let 20. století zažila velkou stagnaci. Z merklínské dráhy odbočovala celá řada vleček – připomeňme jen některé: Agrokombinát Karlovy Vary, Sedlecký kaolin Sadov, Keramost Hroznětín, Masokombinát Hroznětín, Západočeské státní lesy Hroznětín a Elektroporcelán Merklín.

Pavel Andrš
foto: archiv autora,
Dalovice – Merklín. Dráha pod Plešivcem, Sokolov 2002

Lepenkové jízdenky z let 1993 a 1994

Plešivecká naučná stezka

V minulém, červnovém vydání Luftu jsme vás seznámili se zajímavou a významnou abertamskou osobností Alexandrem Wüstem a prošli se po jeho stopách městem Abertamy a jeho blízkém okolí. Rozhodli jsme se na toto putování po Abertamech navázat a vydat se trochu dál. Plešivecká turistická naučná stezka, kterou vám dnes představíme, je dlouhá 8 km a má osm zastávek s informačními tabulemi, jež popisují zajímavosti na trase.

Na cestu vyrazíme z abertamského náměstí kolem kostela dolů po plešivecké silnici po zelené turistické značce. Přejdeme mostek přes říčku Bystřici a po necelých sto metrech odbočíme z hlavní silnice doprava na lesní silničku. Po ní pokračujeme dále lesem až k místu, kde lesní silnička odbočuje doprava a kde se vydáme po lesní cestě rovně. Po chvíli před sebou vidíme vrchol Plešivce spolu s jednou ze sjezdových tratí. Stoupáme přímo vzhůru až k samotnému Plešivci s horským hotelem a rozhlednou.

Plánek trasy

Plešivec je čedičová kupa s plochým vrcholem – zbytkem lávového příkrovu. Strmé svahy zakrývají zarostlá suťová pole. Název, doložený již v 16. století, dokládá, že na rozdíl od současnosti šlo o holou, nezalesněnou horu. Vzhledem k nádherným výhledům po nejen krušnohorském okolí lákala již první spolky k vybudování rozhledny. O její postavení se nakonec zasloužil abertamský Spolek přátel přírody (Verein der Naturfreunde). Šestnáct metrů vysoká vyhlídková věž byla slavnostně předána do užívání v srpnu roku 1895. Přilehlá malá zděná chata byla postupně rozšiřována, až se z ní v roce 1939 stal horský hotel. Trochu adrenalinu si během letního období můžeme užít v lanovém centru hned pod hotelem, popřípadě vyrazit s dětmi na krátkou procházku Stezkou krušnohorských pověstí. O tom, jak se měnila podoba rozhledny a hotelu na Plešivci, informoval Luft v červencovém čísle roku 2013.

Když se dostatečně nabažíme dalekých výhledů z vrcholu hory, dáme se po modré turistické značce ze svahu dolů ke zbytkům osady nazývané Horní Kaff. Osídlení zde těsně pod vrcholem Plešivce vzniklo pravděpodobně již ve 13. století příchodem německých osadníků. Horou ze severu chráněná poloha Horního Kaffu spolu s čedičovým podložím umožňovala pěstovat v osadě nebývalé množství ovocných stromů, především jabloní a třešní. Proslulým pojmem mezi

Pohled na Abertamy a cestu, kterou jsme přišli. V pozadí Blatenský vrch, na obzoru Auersberg

Horský hotel s rozhlednou

Na Horním Kaffu

Pozůstatky stavení v Modesgrundu za brodem přes Bystřici

botaniky se ve 30. letech 20. století staly kaffské louky. Rostlo zde až osm druhů orchidejí a lokalita neměla v celých Krušných horách obdoby. To již patří minulosti, přesto i dnes představují zdejší louky a pastviny nevídanou přírodní „botanickou zahradu“ Krušných hor. Další části osady (Střední a Dolní Kaff) jsou zpřístupněny Horskou naučnou stezkou Merklín, vzdálenou odtud 1 km po zelené značce.

Z Horního Kaffu seběhneme po modré značce dolů do údolí k soutoku říček Bystřice a Bílé Bystřice v osadě Pstruží. První písemná zmínka o osadě pochází sice až z roku 1625, ale jsou náznaky toho, že lovci a havíři se zde usadili již kolem roku 1280.

Energii zdejších potoků využívaly nejprve hamry, později zde vznikly dvě pily, mlýn a brusírna dřeva. V dolní části obce byla v roce 1870 založena papírna, jež se stala proslulou zejména výrobou pivních tácků. Výrobu kartonů a pivních tácků zavedl v roce 1917 Franz Strobach. Již v roce 1874 založil Karl Heinrich Klug ve Pstruží další papírnu, zaměřenou na výrobu bílých lepenek. Papírna fungovala až do roku 1972. V provozu je ovšem dosud náhon, zbudovaný v roce 1880 pro tehdejší tovární elektrárnu a mlýn. Náhon je unikátním technickým dílem, přivádějícím vody jak z Bílé Bystřice, tekoucí od Perninku, tak Bystřice, přitékající od Abertam. Toto řešení umožňovalo využít vodní energii obou toků. Náhon je dlouhý zhruba 1 km a místy musel být ve strmém svahu vytesán přímo ve skále.

Z osady Pstruží se vracíme údolím říčky Bystřice zpátky do Abertam po žluté turistické značce. Hned za spodní stanicí plešiveckých sjezdových tratí jsou patrné zbytky stavení osady Modesgrund. Osada byla založena v 16. století těžařem Modesem u bohatých ložisek stříbrných rud. Jeho potomci, Modesové, měli v osadě zemědělské hospodářství až do 2. světové války. Výše proti proudu v blízkosti vchodu do Šlikovy štoly stála velká pila, jejíž náhon využíval vodu z bývalých dolů. Na horním konci osady se nacházel až do 19. století domek důlního cechmistra zvaný „Zechenhäusl“. Údolím Bystřice přes Modesgrund vedla dlouho hlavní přístupová cesta do Abertam. Její význam poklesl teprve po roce 1843, kdy byla postavena silnice Pernink – Abertamy – Jáchymov.

Prakticky hned za brodem k osadě Modesgrund je na levé straně od cesty patrný vstup do štoly hraběte Vavřince Šlika (Šlikovy štoly). Byla hlavním odvodňovacím dílem abertamského revíru a s jejím ražením se započalo již v roce 1533. Žíla sv. Vavřince byla nejbohatší ze zdejších stříbrných žil. Z 25 tun stříbra vytěženého v abertamském revíru poskytla plné dvě třetiny. Už v roce 1558 dosáhla Šlikova štola délky 1 800 metrů a v roce 1589 dokonce 3 800 metrů, a zařadila

Pstruží, údolí plné zeleně

se tak mezi nejdelší štoly v raně novověké Evropě. Na přelomu 18. a 19. století byla její souhrnná délka 8,4 km. Od svého ústí vedla nejdříve směrem k severozápadu, poté se stáčela k severu, až dosáhla na žílu sv. Vavřince, již pak sledovala do nejbohatšího prostoru pod středem Abertam. Odtud opět zamířila na sever k šachtě Jeroným.

Pokračujeme cestou dál, až uvidíme vlevo od ní zbytky haldy hlušiny, vyvezené z někdejší štoly Albrecht, jež je jednou z připomínek

těžby uranových rud v Abertamech. Éra bezohledného drancování uranových rudních ložisek v Krušných horách začala bezprostředně po konci 2. světové války. V okolí Abertam začaly průzkumné práce v září 1946. Hlavní těžební jámou se stala šachta Jeroným na severním okraji Abertam, která otevřela nejhlubší části ložiska a do roku 1960 byla vyhloubena do hloubky bezmála 500 metrů. Původní štola Albrecht z 16. století, obnovená a rozšířená v roce 1953, se stala druhým nejvýznamnějším důlním dílem abertamského revíru. Necelých 20 let po roce 1945 stačilo k tomu, aby se podzemí Abertam, poznamenaného již těžbou v 16. až 19. století, proměnilo v labyrint chodeb, jejichž celková délka přesahuje rozsah všech tras pražského metra. V honbě za uranem vyrazili horníci v letech 1946 až 1965 jen v katastru Abertam více než 53 km štol, jam a komínů a dalších 17 km důlních děl se skrývá v nitru vrchu Nový rok východně od obce. Abertamské ložisko patřilo v tehdejším Československu k nejbohatším. Bylo odtud získáno celkem 922 tun uranu. Zdejší žíla A2 byla nejproduktivnější žilou jáchymovského revíru vůbec, poskytla sama 496 tun uranu. Zasloužila se tak o to, že důl Jeroným zůstal posledním činným dolem na Jáchymovsku – uzavřen byl až na počátku roku 1965.

Žlutá turistická značka asi po sto metrech směřuje po haldě nahoru (po bývalé abertamské sjezdovce) a dovede nás až do cíle naučné stezky, zpět do Abertam.

Jiří Kupilík

Odval štoly Albrecht

UDÁLOSTI AKTUALITY

Benefiční den na Velkém rybníku

V sobotu 17. června se konal na Velkém rybníku pod záštitou města Hroznětín již třetí ročník benefičního dne, tentokrát ve prospěch zdravotně handicapovaného Tomáška Janáčka z Nejdku. Osmiletý Tomášek prodělal spastickou formu dětské mozkové obrny, v jejímž důsledku došlo ke zkrácení Achillových šlach u nohou, a tím k omezení jeho pohybu.

Slavnostní zahájení v 15 hodin provázel příjezd spanilé jízdy automobilů a motorek klubu veteránů a motorkářů Legions Veterans. Po poděkování partnerům benefičního dne zahájilo program parádní vystoupení skupiny Petr nebo Pavel již za hojné účasti návštěvníků benefičního dne. A pak již následovala jednotlivá vystoupení, včetně divadelního představení pro děti, očekávaného recitálu Lindy Finkové a večerního koncertu skupiny Pestalozzi. Celý program benefičního dne přilákal tolik diváků, že kapacitně nestačilo ani pro tuto akci vytvořené záchytné parkoviště na louce na začátku Velkého rybníka. Účast předčila všechna naše očekávání a benefiční akce již výrazně přesáhla území našeho města.

V rámci benefičního dne bylo vybráno prodejem darovaných výrobků 6 524 Kč, charitativním bazárkem a aukcí 18 186 Kč a dobrovolným vstupným 28 829 Kč. Výtěžek z aktivit města Nejdku na benefičním dni činil 6 711 Kč, z lanové dráhy nad rybníkem 4 800 Kč, z prodeje kávy a moučníků týmu společnosti Luccaffé 4 350 Kč a z prodeje odznáčků s logem pomoci Tomáškovi 1 400 Kč. Součástí benefice bylo i předání šeků z aktivit v MSC Hroznětín ve výši 3 873 Kč, výtěžek ze sbírky římskokatolické farnosti Stará Role v celkové výši 9 100 Kč, finanční dar města Hroznětín ve výši 10 000 Kč a Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst (HNHRM) také ve výši 10 000 Kč. Celkový výtěžek tak dosáhl naprosto neuvěřitelných 103 773 Kč a musím přiznat, že jsem měl při předávání pomoci malému Tomáškovi slzy v očích.

Charitativní bazárek pro Tomáška

Součástí programu byla také autogramiáda karlovarských hokejistů. Jedním z nich byl i Tomáš Harkabus, který se podělil o své dojmy.

Tomáši, jak přistupujete k podobným benefičním akcím?

Myslím si, že jsou skvělé a mají pro mě velký smysl. Je potřeba pomoci lidem nebo dětem, jako je Tomášek. Potřebují peníze a já se

tímto na jejich vybrání velmi rád podílím. Takže jsem určitě pro, abychom se takových akcí účastnili i nadále a klidně častěji.

Takže byste si to v budoucnu zopakoval?

Určitě. Jak říkám, je to pro dobrou věc a velmi rád tímto přispěji znovu. Navíc je to spojené s klubem, jsem tu i s některými spoluhráči a skupiny z pódia nám k tomu skvěle hrají.

Berete to také jako reklamu pro vás a pro Energii?

To určitě ne. Terčem zájmu celé akce by měl být malý Tomášek, a tak to také beru. Pro mě je milou povinností se podobných akcí jménem klubu účastnit a díky nim tímto také přispět.

Čekal jste tak vysoký počet návštěvníků?

Určitě ne, když jsme přijeli, tak jsem se toho davu i trochu zalekl (smích). Párkrát jsem se tu byl procházet s přítelkyní, takže jsem věděl, že je to malá vesnice nebo spíše chatová oblast. S vysokou návštěvností jsem tedy určitě nepočítal a dost mile mě překvapila. Čím více lidí na takovou akci přijde, tím lépe.

Tomáši, díky za rozhovor.

Dovoluji si všem, kteří přispěli, touto cestou poděkovat za příspěvek na podporu malého Tomáška ať již formou sběru víček, výrobou nebo darováním charitativních předmětů nebo jejich koupí, příspěvkem na dobrovolné vstupné nebo i koupí občerstvení či odznáčků v průběhu benefice. Velmi si vážím vašich příspěvků, které poslouží dobré věci a svědčí o tom, že u nás v Hroznětíně i v širokém okolí umíme pomáhat druhým. Obrovský dík také patří Janě Šulcové, Zdeňkovi Mrázkovi a Janě Hrubé, kteří na přípravě benefičního dne strávili spoustu bezesných nocí, a všem, kteří se podíleli na organizaci a zajištění celé akce. Zvláštní poděkování pak patří Věrce Říhové, Vendule Zábelové, Evě Jandákové a Barče Šulcové za pomoc s charitativním bazárkem a aukcí. Poděkování také patří všem partnerům akce, bez jejichž finančního příspěvku by nebylo možné benefiční den uskutečnit. Odměnou všem byly rozzářené oči malého Tomáška a slzy dojetí jeho rodičů. A k tomu všemu navrch příjemně strávené odpoledne a večer plné zážitků, prima muziky a setkávání se s přáteli.

Ještě jednou vám všem za malého Tomáška i za město Hroznětín děkuji. Jste úžasní, díky.

Zdeněk Janský,
místostarosta města Hroznětín
foto: Jana Hrubá
rozhovor vedl: Daniel Kot

Koncert skupiny Pestalozzi

Předávání výtěžku z benefičního dne: zleva Kamila Mikšovská (moderátorka), Zdeněk Janský (místostarosta Hroznětína), Tomášek Janáček a Kateřina Janáčková (Tomáškova maminka)

Účast na benefičním dni byla opravdu dobrá

Mistrovství České republiky v rogainingu 2017

Na startu

Jedna z kontrol

Obec Šindelová se stala o víkendu 24.–25. června centrem závodu otevřeného mistrovství ČR v rogainingu pro rok 2017. Sešly se zde závodní týmy nejen z ČR, avšak také ze sousedního Německa i vzdáleného Estonska. Rogaining je vytrvalostní závod založený na navigaci v neznámém terénu a týmové spolupráci 2 až 5 členů. Nejde jen o sportovní odvětví pro vrcholové nadšence, ale pro každého, kdo má rád přírodu a chce si odpočinout od města, práce, lidí a jiných všedních věcí běžného života. Úkolem týmu je v určeném časovém limitu nalézt za pomoci mapy a kompasu co nejvíce kontrolních stanovišť, a tím získat co nejvíce bodů. Závodníci si mohli vybrat časový limit ze tří možností – 6, 12 nebo 24 hodin.

Závod v rogainingu začíná ve skutečnosti již dvě hodiny před startem, kdy je členům týmu předána mapa v měřítku 1:40 000 s kontrolními body společně s jejich bodovým ohodnocením. V mapovém prostoru, kde se v roce 2012 odehrávalo mistrovství světa v rogainingu, se snaží vymyslet nejlepší postup mezi jednotlivými kontrolními body. Nic jednoduchého to není, zvláště je-li prostor poměrně velký – na severu vymezen česko-německou hranicí, na východě lokalitami Potůčky, Pernink, Oldřichov, Smolné Pece, na jihu spojnicí obce Tatrovice – Jindřichovice, na západě železnicí Rotava – Kraslice. No a pak již zazní startovní povel a týmy se vydávají skoro na všechny světové strany.

Organizátoři ze Sportovního klubu orientačního běhu Ostrov umístili kontroly na zajímavá místa – krásná zákoutí, místa, která vytvoří jen příroda – průzračná i bažinatá voda, skalky, skály a skalní města, která byste v těchto končinách nečekali, potoky mizející v bažinách s rosnatkami, cesty zpevněné a obnovené, místa zapomenutá a lidmi vytvořená, ale i cesty ztrácející se v mnoha odstínech přírodní zelené... Některé týmy se v průběhu závodu vrací na občerstvení či krátký spánek zpět do centra v Šindelové, jiné týmy zvolily trasu bez návratu a v noci s čelovkami postupují podle plánu.

V cíli byli všichni závodníci unaveni, ovšem i šťastni a svým způsobem odměněni, i když každý po svém (někdo překonal sám sebe, jiní nadšeně vypráví o svítání v lese nebo sdělují jiné zážitky, o které určitě nouze nebyla). Ti nejlepší v jednotlivých kategoriích byli navíc odměněni krásnými cenami, o které se zasloužily sponzorské firmy Witte-Automotive, Peak a Liman sport. Dva dny plné zážitků končí, tak zas někdy příště…

Děkuji vedení obce Šindelová za vstřícnost a všem členům pořadatelského týmu za jejich obětavou práci.

Více informací naleznete na http://rogaining2017.cz/.

Ilona Kolovská,
ředitelka závodu
foto: Martin Kolovský,
Ondřej Šika, Jana Urbánková

Nejlepší na stupních vítězů

Duatlon s Petrou

Jízda na kole (kategorie dívky U12)

Slalom chlapců kategorie U10

V sobotu 17. června pořádala TJ Jiskra Nejdek, oddíl alpského lyžování, Lyžařský klub Nové Hamry závody s názvem „Dětský duatlon s Petrou“ na sjezdovce U Smrku v Nových Hamrech. Patronkou závodu byla reprezentantka České republiky v klasickém lyžování Petra Nováková.

Na závody dorazilo celkem 118 závodníků všech věkových kategorií (do 16 let). Závodníci přijeli z klubů TJ Jáchymov, LK Slovan Karlovy Vary, TJ Radon Vysoká Pec, SKI Klub Bublava, TJ Horal Stříbrná, SKI Klub Karlovy Vary a Witte Bike Team. Závody byly napínavé od začátku do samého konce. Závodníci předváděli nádherné sportovní výkony, které doprovázela hudba a komentář Markéty Štěříkové – ředitelky závodu. Celý den se naštěstí obešel bez zranění. Za své výkony byli všichni závodníci odměněni cenami a velkým potleskem všech přítomných.

Výsledky najdete na adrese http://amersportscup.cz/file_system/amersportscupcz/file/KP2017-18_2_NoveHamry_2017-06-17_Vysledky.pdf.

Rádi bychom poděkovali patronce závodu Petře Novákové, Josefu Pillerovi, Karlovarskému kraji, městu Nejdek, obci Nové Hamry, hotelu Seifert, Horské službě Nové Hamry, Foliopísmu Blažej Karlovy Vary, Martině Pichlíkové, firmám Polypress, s. r. o., AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o., Nord Blanc a všem, kteří se na zajištění závodů podíleli. Naše díky patří též rodinám malých závodníků, jež děti na závody nejen doprovází, ale také podél trati povzbuzují, ať je jakékoli počasí. Samozřejmě i trenérům a všem, kteří se na přípravě malých závodníků podílejí. Těšíme se na další závody a věříme, že si z nich odneseme spoustu pěkných umístění a sportovních zážitků.

za TJ Jiskra Nejdek,
oddíl alpského lyžování
LK Nové Hamry
Martina Hašková
foto: Martin Louda

UDÁLOSTI AKTUALITY

Merklínské loučení

Šerpovaní absolventi základní školy v Merklíně

Tradiční každoroční loučení budoucích prvňáčků s MŠ v Merklíně jako vždy doprovázely úsměvy dětí a dojetí rodičů. Po milém loučení v obřadní síni budoucí prvňáčci pokračovali oslavou na školní zahradě a všichni si celý den opravdu krásně užili.

Žáci 5. třídy základní školy pozvali rodiče a další blízké do kulturního klubu a všechny překvapili velmi vtipnou divadelní hrou na motivy známé pohádky Mrazík. Při oficiálním rozloučení a šerpování ale tváře všech přítomných zvážněly a všichni společně přáli paťákům hodně úspěchů v dalších školních letech.

Hedvika Roznerová
foto: Iva Matuštíková

Sportovní sobota na Bublavě

V sobotu 10. června proběhl za slunného počasí v prostorách dětského hřiště na Bublavě 6. ročník již tradičního dětského závodu „Duatlon Bublava 2017“, který je součástí letní série Krušnohorského pohárku. Tyto závody tvoří letní přípravnou část především pro lyžaře, ale zúčastňovat se mohou i ostatní sportovci.

Na start se postavila přibližně stovka závodníků v kategoriích U6 – U16, pro které byly připraveny tratě běh – kolo – překážková dráha o různé délce a obtížnosti. Závodníci z místního Ski klubu Bublava dokázali zvítězit v kategoriích U10, U14 a U16 chlapci. Po dětech měli možnost si zazávodit i dospělí v nultém ročníku 5,5 km dlouhého krosu s mottem „Ukažme svým dětem, že i my umíme závodit“.

Celý běh se nesl v dobré náladě a atmosféře. Rád bych poděkoval členům Ski klubu Bublava za zorganizování závodů, rodičům za vytvoření perfektní kulisy, obci Bublava za skvěle připravené hřiště, městu Kraslice a dalším sponzorům za finanční podporu Ski klubu Bublava, kterou investujeme právě do svých malých svěřenců.

Miroslav Račko,
Ski klub Bublava

ZE SPOLEČNOSTI A KULTURY

Nejdecká pouť

V sobotu 17. června se konala tradiční, již 28. Nejdecká pouť (v letech 1990 až 2007 jako Pouť dobré vůle). Kromě pouťových atrakcí a stánkového prodeje mohli návštěvníci zajít na divadelní představení Třetí sudba v podání žáků Základní školy Nejdek, nám. Karla IV. Na hlavním pódiu v dolní části náměstí se vystřídala celá řada hudebních produkcí – Staženky, Ivo Jahelka, Ivan Mládek a Banjo Band, Martin Harich či ZZ Top Revival.

Poprvé bylo otevřeno Retromuzeum ve vile někdejšího lékaře Jindřicha Hájka v Poštovní ulici č. p. 823, kde je k vidění i expozice věnovaná společnosti Heinrich Mattoni. Muzeum je otevřené vždy o víkendech od 12 do 18 hodin.

Pavel Andrš
foto: Odbor kultury
Městského úřadu Nejdek

Staženky

Ivan Mládek při vystoupení

Odhalení pamětní desky rodiny Looseových na Hubertkách

Rolf Armann z Oberwiesenthalu odhaluje dvojjazyčnou pamětní desku rodiny Looseových

Skupinová fotografie části účastníků slavnostního odhalení pamětní desky

V sobotu 10. června se zhruba třicet přátel Krušných hor sešlo k odhalení pamětní desky rodiny Looseových. Ta doplňuje Boží muka, znovu postavená 22. října 2016 u turistické cesty v blízkosti Hubertek severozápadně od Božího Daru.

V tomto místě stávaly od začátku 30. let 20. století tři chatky. Jedna z nich patřila rodině Looseových ze Saské Kamenice, druhá rodině Franze Wernera a třetí jednomu karlovarskému novináři. Lovecké chaty stály u turistické cesty do obce Tellerhäuser, která je dnes označena jako okruh kolem Božího Daru, a bývaly obklopeny krásnými horskými loukami. Vpravo nahoře nad cestou stály chaty rodiny Looseovy a Wernerovy, vpravo stála novinářova chata.

Fotografie z roku 1935 zachycuje loveckou chatu rodiny Looseovy (vlevo), rodiny Wernerovy (uprostřed) a Boží muka

Největší chatu vlastnil Arno Ferdinand Loose, průmyslník ze Saské Kamenice a vášnivý lovec. Se svou ženou May, s níž se seznámil na studijní cestě ve Spojených státech amerických, se v roce 1920 vrátil do Německa. Převzal podnik svého otce, který zemřel už roku 1916, a stal se úspěšným podnikatelem. Rodina Looseových se v Božím Daru angažovala v sociální sféře. Každá božídarská rodina například při narození dítěte dostala kompletní výbavičku. Není tedy divu, že rodina Looseova byla v Božím Daru uznávána. Celé školní třídy i se svými učiteli navštěvovaly rodinu Looseových na Hubertkách například u příležitosti narozenin jejích členů a zpívaly jim písničky Antona Günthera. Paní Looseová je za to pokaždé bohatě odměnila sladkostmi.

Paní May Looseová se v neklidných časech na konci druhé světové války na rodinnou loveckou chatu dokonce odstěhovala, aby se vyhnula náletům a aby se tam skryla před postupujícími ruskými vojsky. Na konci války byla v květnu 1945 spolu s Němci ze země vykázána, ačkoli byla občankou USA. Její služebná Anna Schmiedlová dopravila na jaře 1945 mnoho cenností a dalších předmětů denní potřeby z lovecké chaty ke známým do Oberwiesenthalu. Paní Looseová posléze našla útočiště v boudách Posthütte a později Adlerhütte na Malém Fichtelbergu.

Jejímu muži se vedlo mnohem hůř. Zajali ho Rusové, kteří měli zálusk na jeho továrnu. Celý podnik „Kommanditgesellschaft Arno Loose KG, Spezial- und Ringläuferfabrik“ v lokalitě Kaßberg v Saské Kamenici byl demontován a odvezen do Sovětského svazu. Sám Arno Ferdinand Loose v ruském zajateckém táboře 11. dubna 1946 zemřel, pravděpodobně v důsledku podvýživy. Jelikož obytný dům rodiny Looseovy v Saské Kamenice Rusové zcela vyplenili, zůstala May Looseová v Oberwiesenthalu, z boudy Adlerhütte se v roce 1956 přestěhovala do města, kde až do své smrti v roce 1966 žila v Annaberské ulici v domě číslo 225.

Chaty na Hubertkách byly po válce vypleněny a zčásti i vypáleny. Dnes jsou na jejich místech patrné jen základy. Zásluhou pana Armanna a dalších obyvatel Oberwiesenthalu nyní památku této sociálně angažované podnikatelské rodiny připomíná dvojjazyčná pamětní deska v sousedství Božích muk.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Poušť, typicky zemědělská obec

Poušť (německy Oedt, Oed) náležela počtem obyvatel k těm nejmenším obcím někdejšího nejdeckého politického okresu a díky geografické poloze se tu dařilo zemědělství. Leží zhruba na polovině cesty mezi Nejdkem a Jindřichovicemi v nadmořské výšce 675 m n. m. První zmínka o Poušti pochází z roku 1565, kdy náležela k nejdeckému panství. Po církevní stránce patřila k nejdecké farnosti.

Německý název Oedt i české jméno osady vzniklo z podstatného jména Oed – poušť, znamenající pusté místo nebo stavení. Kdysi se tato osada nazývala Hermannsdorf, pak prý skoro vymřela, a proto vznikl název Poušť. Třicetiletá válka zanechala v Poušti mnoho bídy, nouze, hladu i jiných hrůz souvisejících s častým ubytováním vojska. Objevil se zde i mor, který si vyžádal mnoho obětí a odtud se rozšířil do nedalekého Nejdku.

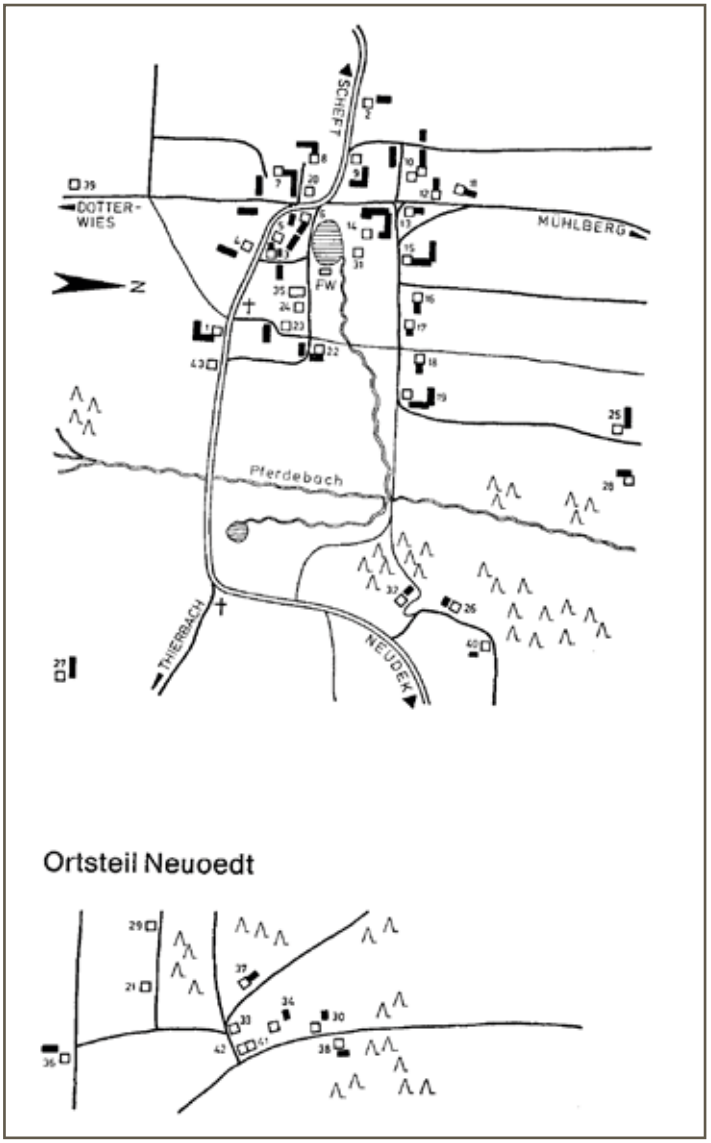
Zajímavé svědectví z doby po třicetileté válce přináší berní rula (1654), která tu uvádí 35,5 strychu polí, 0,5 strychu zahrad, 111 kusů skotu, 1 ovci a 13 koz. Ve 13 domcích (z toho dva byly pusté) žilo 68 obyvatel, kteří se zabývali zejména zemědělstvím, chovem dobytka a předením nití. V roce 1847 bylo v Poušti napočítáno už 38 domů s 322 obyvateli. K samotné obci patřila místní část Nová Poušť (Neuoedt), tvořená asi deseti staveními a ležící východně od Pouště.

Ze zemědělských plodin se zde dařilo bramborám, žitu, ječmenu, pšenici, ovsu a bílému zelí, rozšířenými byly i jetel a tuřín.

Budova jednotřídní obecné školy, jež byla postavena v roce 1880, vyřešila docházku dětí do sousedního Lesíka. Aktivním místním spolkem byli dobrovolní hasiči, kteří při požáru brali vodu ze zdejšího rybníka.

Krátce po roce 1900 se v obci nacházely dva hostince, dva obchody s potravinami, byli zde dále zaznamenání tři obchodníci s dobytkem, jedna tabáková trafika a jedno štěrkařství.

Po odsunu obyvatelstva německé národnosti po druhé světové válce se počet zdejších obyvatel značně snížil. V listopadu 1947 byla pro obce Poušť a Hradecká utvořena jedna společná místní správní komise, jež se v roce 1950 změnila v místní národní výbor. Poušť se

Plánek obce

Před obecnou školou (asi 20. léta 20. století)

Celkový záběr na obec v roce 1925

Poušť nyní

stala od 1. ledna 1953 osadou obce Hradecká a od 1. července 1960 až doposud náleží k Jindřichovicím.

V roce 1950 čítala Poušť 43 domů a 38 obyvatel, o 20 let nato zde žili už pouze čtyři obyvatelé. Stálé obyvatele nahrazovali postupně chataři a chalupáři. Podle sčítání lidu z let 1980 a 1991 tu už nežil trvale nikdo. Podle posledního sčítání (březen 2011) bydlelo v Poušti ve dvou trvale obydlených domech celkem devět obyvatel.

Pavel Andrš
foto: Pavel Andrš, Heimatbuch Landkreis Neudek, Heimatmuseum Stadt- und Landkreis Neudek in Augsburg-Göggingen

Poušť v číslech
Rozloha: 2,61 km^2
Počet obyvatel k 1. 12. 1930: 189
Počet obyvatel k 17. 5. 1939: 174
Domácnosti (1939): 50
Zaměstnanci v zemědělství (1939): 81
Zaměstnanci v průmyslu a řemeslech (1939): 60
Zaměstnanci v obchodu a dopravě (1939): 5
Živnostníci (1939): 26

ZE SPOLEČNOSTI A KULTURY

Dvacáté setkání rodáků ve Vysoké Peci a Rudném

Setkání rudenských a vysokopeckých rodáků lze právem označit za tradiční – letos se jejich Heimattreffen konalo už podvacáté a zájem účastníků nedává důvod k obavám, že by se konalo zároveň naposledy.

Vikář Limbacher z biskupství v Eichstättu

Na výletě v Perninku

Abychom byli přesní, těch setkání samozřejmě proběhlo víc, už od 70. let se konala v bavorském Gunzenhausenu, v hostinci bývalého rudenského hospodského a řezníka Julia Schwaba. Zpátky „doma“ se ale bývalí obyvatelé Rudného a Vysoké Pece sešli původně jednorázově až v roce 1996 při příležitosti renovace fasády kostela, kterou zafinancovali, a schází se dodnes, i když samozřejmě ne ve stejném složení. Počet účastníků logicky pomalu klesá, ovšem přirozený úbytek do značné míry kompenzují účastníci noví.

Podobné akce jsou většinou kombinací náplně duchovní a světské, tedy kostela a hospody. Zdejší organizátoři, jimiž jsou jak skupina rodáků a jejich příbuzných, žijících dnes v Německu, tak i obec Vysoká Pec, na přelomu tisíciletí přidali i prvek vlastivědný – sobotní autobusový výlet do některé destinace v kraji a pro ty, kdo ještě nespěchají zpátky domů, i nedělní procházku po obci a jejím blízkém okolí. I to možná přispělo k oblibě akce a ke stabilizaci počtu jejich účastníků.

Také letošní setkání, konané jako vždy v termínu bývalé rudenské pouti, která letos připadla na 1. a 2. července, začalo bohoslužbou v místním kostele Navštívení Panny Marie. Tentokrát ji necelebroval syn zdejších rodáků páter Ullmann, ale vikář Limbacher z biskupství v Eichstättu. Po obědě a krátkých proslovech starosty Vysoké Pece Tomáše Hüttnera a vedoucího skupiny rodáků Adolfa Hochmutha v restauraci Sportka odjeli účastníci autobusem poskytnutým obcí do Perninku – jedné z mála dosud nenavštívených obcí v okolí. Skupina si prohlédla novou Siegfriedovu kašnu, rodný dům kapitulního vikáře Rennera, kostel Nejsvětější Trojice a prošla i kolem právě rekonstruované kontribučenské sýpky, to vše za velmi fundovaného výkladu pana Adama Sonnevenda. Nezbytné „Kaffee und Kuchen“ se následně podávalo v restauraci Tina.

Večerní program v restauraci Sportka probíhal v obvyklých vyje-

tých kolejích, o zábavu se postarali místní harmonikáři Franta Severa a Helmut Zettl, Adolf Hochmuth přispěl několika veselými historkami ze starých časů.

V neděli dopoledne pak ti aktivnější z přítomných vyrazili na malou túru po jihozápadní části obce. Den předtím se kvůli silnému dešti vážně uvažovalo o tom, že tato část akce odpadne. Počasí se však přes noc natolik zlepšilo, že na trasu po jihovýchodních svazích Díže a Rudenského Špičáku vyrazil dosud rekordní počet 31 účastníků z řad bývalých i dnešních obyvatel obce a dalších přátel Krušných hor z obou stran hranice, kteří si cestou užili i několik méně známých výhledů na údolí Rudenského potoka zalitého sluncem.

Jak velí dobrý mrav, poděkovali hosté závěrem akce organizátorům za příjemně strávené dva dny. A jelikož někteří z nich takto poděkovali už podvacáté, nejednalo se jistě jen o floskuli zdvořilostní.

Roman Kloc
foto: Ulrich Möckel

Večerní zábava v restauraci Sportka s harmonikou Helmuta Zettla

Setkání rodáků v Jelení

Po sametové revoluci měli bývalí obyvatelé Českých zemí, kteří byli po 2. světové válce odsunuti z krajů, kde jejich předci žili po mnoho generací, náhle opět možnost se bez větších problémů scházet v místech svého dětství a mládí. Této situace využili i bývalí obyvatelé Jelení, kteří své každoroční setkání přesunuli z kraje kolem alpského letoviska Bad Tölz do českých Krušných hor. Jelikož obec kvůli blízkosti saské hranice dnes již prakticky neexistuje, vybudovali v místě bývalého kostela, zasvěceného sv. Antonínovi Paduánskému, pomník, čímž vytvořili pietní místo, kde se od těch dob v rámci setkání rodáků každé dva roky slouží římskokatolická mše.

Tak tomu bylo i 17. června letošního roku. V 11 hodin se na prostranství před pomníkem sešlo zhruba 50 přátel českého Krušnohoří, mezi nimi i šest lidí, kteří se v Jelení ještě narodili. Mši sloužili vikář Petr Fořt, jehož nekonvenční způsob výkladu víry a schopnost vžít se do pocitů přítomných byly opět velkým zážitkem, a jeho klingenthalský kolega Ferdinand Kohl. Při teplotě kolem 10 °C a za silného větru nebyl pro přítomné hudebníky instrumentální doprovod nic jednoduchého. Po mši se účastníci setkání sešli k obědu v místním penzionu a zavzpomínali při tom na příběhy ze starých časů, které sami zažili nebo které slyšeli vyprávět. Přestože přímých pamětníků rok od roku ubývá, bude se toto setkání konat i nadále, a to vždy třetí červnovou sobotu. V průběhu let se totiž stalo také setkáním přátel českého Krušnohoří z jižní i severní strany hřebene.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Perninský masakr II – dřevosochání motorovou pilou

Ano, název se spíše podbízí právě ukončenému filmovému festivalu, ale věřte, že s hororem nemá tato akce nic společného. Naopak jedná se o velké kouzlo, při němž motorové pily a brusky v rukou těch nejpovolanějších mění neforemné dřevo v nádherná sousoší.

Radek Smejkal a vznikající Andělská lavička

V kostele Nejsvětější Trojice

Na začátku června se u nás opět po roce setkali zástupci Echo Carving Czech Teamu, aby všechny příchozí okouzlili svou šikovností ve zpracování dřeva.

Motivem letošního setkání byly „Lavičky v umění". V Perninku byla dopředu vytipována místa k jejich umístění, což bylo sice na první pohled pro řezbáře svazující, leč zároveň inspirující pro budoucí podobu díla. Od pátečního rána se s tradičním zanícením pustili do díla a již odpoledne nabírala lavičková sousoší svůj budoucí tvar. Večer se promítaly fotky z XIV. ročníku Husky cupu, konaného v Blockhausenu (viz Luft č. 5/2017), jehož se zúčastnili dva přítomní řezbáři Perninského masakru – Radek Smejkal a Jan Paďour. Páteční program byl ukončen ohnivou show.

Sobota začínala ve znamení druhého setkání bývalých a současných obyvatel Perninku. Starostka Perninku Jitka Tůmová uvítala přítomné na obecním úřadu a poté v kostele Nejsvětější Trojice následovala slavnostní mše za účasti německého pěveckého sboru.

Všichni byli pak pozváni na odpolední program, při němž nejdříve vystoupily děti z místní školy i školky. Přítomné zároveň potěšilo představení dětské sekce divadla Kopec. Zpestření přinesly soutěže pro děti, pokochat se každý mohl také u stánků uměleckých řemeslníků z Ostrova.

V odpoledních hodinách přišel na řadu oblíbený speedcarving, soutěž v rychlořezbě. Za pouhou hodinu řezbáři vytvořili díla opravdu mistrovská, která byla následně i vydražena.

V průběhu speedcarvingu zavítala do Perninku i vzácná návštěva, hejtmanka Karlovarského kraje Jana Vildumetzová, na kterou zdejší akce udělala velmi dobrý dojem.

V neděli probíhaly již jen dokončovací práce a poté následovalo slavnostní předání laviček obci zastoupené Jitkou Tůmovou.

Nyní se již budou pouze upravovat místa pro finální umístění laviček a po jejich nátěru se umístí tam, kde budou místním i návštěvníkům nejlépe sloužit a nejvíce zkrášlovat okolí. A kde že to bude? Neprozradíme, projděte se naším Perninkem a určitě na ně narazíte. Snad jen můžeme naznačit, že nejvyšší sochu – Andělskou lavičku, kterou vytvořil Radek Smejkal, najdete v Andělské ulici, odkud je na Pernink pohled jak jinak než andělský.

Martin Liška
foto: Ulrich Möckel, Renata Mašatová

Speedcarving

Permonická lavička

Revolution Train – protidrogový vlak v Krušných horách

Panel s informacemi o pervitinu

Symbol protidrogového vlaku

Závislost na návykových látkách nebo formách chování dnes v naší společnosti hraje důležitou roli a stále více ovlivňuje naše životy. O závislosti mluvíme v případě, že postižený už nad sebou ztrácí kontrolu. Tíživých pocitů se zbavuje pomocí různých návykových látek (například alkoholu nebo drog) nebo určitého chování (mj. hazardních her). Prvotními impulzy ke vzniku závislosti bývají u mladých lidí zvědavost, u starších pak složité životní situace.

V posledních letech se v České republice a okolních zemích rozšířil zejména pervitin, zvaný také crystal meth. Podle odhadů Národního centra pro sledování drog a drogových závislostí se v českých ilegálních varnách ročně vyprodukuje odhadem 7 tun této drogy, která byla už za druhé světové války podávána vojákům pro zvýšení jejich výkonnosti. Zhruba jedna tuna z tohoto množství směřuje do Německa. Další odhady operují s ještě vyššími čísly. Podle aktuálních informací se jeden gram pervitinu v Německu prodává za 20 až 30 eur. Nejvyšší spotřeba je zaznamenávána v saském a bavorském příhraničí. Poradenská centra v Krušných horách hlásí, že konzumenti pocházejí ze všech společenských vrstev, od žáků až po akademiky. Proto význam prevence stále roste.

To, že Revolution Train, tedy protidrogový propagační vlak, vznikl v České republice, není tedy žádná náhoda. Cesta od nápadu k realizaci byla ale dlouhá. První nápad, jak přetvořit osud svého přítele ve varování pro děti a mládež, měl autor projektu Pavel Tůma už v roce 2000. Než ale vznikl dnešní vlak s osmi vagony, bylo nutno překonat řadu překážek, což zabralo dalších 15 let. Od dubna do června 2016 jezdil vlak po českých tratích a navštívil mimo jiné Aš, Cheb, Sokolov, Karlovy Vary a Chomutov, přičemž poskytl žákům i dospělým možnost intenzivně se zabývat problematikou drog a drogové prevence. Na podzim loňského roku vyjel vlak poprvé i do Saska, konkrétně do stanic Annaberg-Buchholz, Schwarzenberg a Plauen. Jen v Annabergu tuto působivou výstavu v první den navštívilo zhruba 550 mladých lidí.

Od 13. do 16. června letošního roku se tento stříbrný vlak pro velký zájem do Saska vrátil a objel města Annaberg-Buchholz, Aue a Plauen. Tuto mimořádnou nabídku vděčně využily zejména školní třídy a dětská oddělení různých spolků. V odpoledních hodinách se mohli s touto problematikou seznámit i rodiče a další zájemci. Velkou výhodou tohoto vlaku je, že prohlídka působí na všech pět smyslů: sluch, čich, zrak, hmat a chuť. Pokud jde o drogovou prevenci, říká se, že děti, které si vyslechnou přednášku, si z ní zapamatují jen 10 %. Pokud si o zemřelých narkomanech něco přečtou nebo uvidí ve filmu či v televizi, zapamatují si jen 15 %. Pokud děti budou mít možnost o drogách, rizicích a prevenci diskutovat, do dalšího života si

Realisticky znázorněná nehoda po požití alkoholu a aplikaci drog

zapamatují až 40 % informací. Tento jedinečný a zdaleka ne nekontroverzní projekt je zaměřen na děti od 10 let a mládež. „Drogovou kariéru“ projekt realisticky ukazuje jak pomocí filmu, tak prostřednictvím exponátů a diskusí. Projekt také ukazuje rizika pádu do závislosti a její vliv na sebe sama i své bezprostřední okolí na odstrašujících příkladech a představuje i cesty, jak se ze závislosti dostat. Do zobrazované „drogové kariéry“ lze postupně dosazovat všechny návykové látky, přičemž jejich vliv na uživatele i na jeho bezprostřední okolí jsou téměř totožné.

Zarážející byla odpověď na otázku, co je drogou 21. století. Nejsou to sociální sítě, není to ani pervitin – je to cukr, jenž je obsažen téměř ve všech potravinách ve značném množství.

Revolution Train je realisticky pojatý protidrogový program, pozitivně přijímaný dětmi, mládeží i dospělými. Kdo bude mít možnost, měl by si tento vlak prohlédnout, každý návštěvník si z něj určitě do dalšího života odnese pozitivní podněty. Bližší informace najdete na adrese www.revolutiontrain.cz.

Ulrich Möckel
překlad: Roman Kloc

Zanedbaný byt drogově závislých

RECEPT MĚSÍCE

Kosmatice – smažené bezové řízky

Smetanově zbarvené květy bezu černého (Sambucus nigra, L.) se zpracovávají několika způsoby. Nejčastěji to bývají přípravy sušených čajových směsí, nálevy, sirupy a domácí cidery, které bývají prezentovány i jako účinná homeopatika v lidovém léčitelství. Keře bezu se pěstovaly pro svůj užitek u mnoha chalup a letité keře dodnes nacházíme i u starých rozvalených základových kamenných zdí bývalých domů, postupně mizející v pastvinách. Už naši předkové si dávali pozor na to, aby novomanželům při svatbě mezi svatebními dary nechyběly dvě sazenice černého bezu. Černý bez jim totiž přinášel štěstí a zdraví.

Všestranně využitelný keř jednou za rok poskytuje bohatá bílá květenství. Ta se odlamují i se stopkou, pokud jsou kvítka svěží a neopadávají. Po sběru květů ještě necháme uletět broučky a včely, květy proto můžeme chvíli nechat ležet ve stínu v košíku nebo na sítu a před smažením je opláchneme od případného prachu a necháme volně oschnout.

Černý bez kvete jen jednou ročně a my si můžeme místo běžného vepřového řízku jednou ročně zkusit neobvyklou specialitu našich předků, kterými jsou smažené bezové řízky nazývané kosmatice.

Květenství obalujeme v řídkém palačinkovém těstíčku vidličkou nebo jen namočením složených květů, které uchopíme za stopky a poté pokládáme do dobrého rozpáleného slunečnicového oleje. Po usmažení jedné strany lze stopku odstřihnout a květ osmažíme i z druhé strany. Po usmažení jej podáváme křupavý s přílohou podle chuti nasladko nebo naslano.

Palačinkové těsto připravíme z 250 ml mléka, dvou vajec, špetky soli, 150 g hladké mouky. Těsto má mít vhodnou konzistenci a odkapávat z kvedlačky. Lze je i ochutit nasekanou slaninkou nebo kvalitním nastrouhaným sýrem, a potěšíte tak téměř každého znalce dobrého jídla.

Jemná bezová chuť kosmatic se ještě zvýrazní druhý den. Vhodnou přílohou jsou nové brambory s mladou nasekanou cibulkovou natí s domácí jogurtovým česnekovo-pažitkovým dipem. Můžete vyzkoušet teplé křupavé kosmatice i nasladko a posypat je cukrem se skořicí.

Dnes jsme navštívili kuchyň Dariny Dvořáčkové z Vysoké Pece, osmažené placičky nám chutnaly.

Při přípravě článku využíváme projekt Cíl 3 / Ziel 3 Kulinářské zážitky v Krušnohoří, který probíhá se žáky a učiteli SOŠ a SOU Nejdek a projektovými partnery ze Saska.

text a foto: Josef Dvořáček

Nejdecký dětský orchestr Antona Lorenze

Po několika kapelách, složených většinou z velice zkušených dospělých hudebníků, se tentokrát zmíníme i o jedné kapele dětské. I přes nízký věk členů dosahoval orchestr vynikajících kvalit a za poměrně krátkou dobu svého trvání dosáhl obdivuhodných úspěchů.

Anton Lorenz se hudbě upsal už v raném mládí. Podobně jako téměř všichni významní krušnohorští hudebníci i on působil v několika vojenských hudbách na území celé rakousko-uherské monarchie, později hrál v různých orchestrech v Československu a v Jugoslávii. Po návratu do vlasti se v roce 1924 usadil v Nejdku, kde se živil jako učitel. Tam také v roce 1935 založil dětský orchestr, aby svým žákům nabídl i jiný způsob obživy než práci v přádelnách a železárnách, postižených vrcholící hospodářskou krizí.

Kapelník začal se svými svěřenci skutečně od nuly. Hru na nějaký nástroj jich ovládalo minimum, většinou šlo o naprosté začátečníky, v nichž však pozorný učitel objevil jejich talent. Prameny uvádí, že mnohým žákům bylo napřed nutné vybrat vhodný nástroj. Ale i přesto mohl šedesátičlenný orchestr, složený z dětí od šesti do čtrnácti let, po několika měsících zkoušení předstoupit před veřejnost. První vystoupení se uskutečnilo v roce 1936 ve Staré Roli, v rychlém sledu pak následovala vystoupení v Chodově, Chomutově, Plzni a hlavně v Karlových Varech, kde orchestr odehrál řadu koncertů na pozvání správy místních lázní.

Na pozvání senátora Vojty Beneše, bratra tehdejšího prezidenta, hostoval nejdecký žákovský orchestr v roce 1936 také v Praze, kde kromě několika škol a divadel vystoupil také ve Smetanově síni, na koncertě, kde si jej vedle několika ministrů poslechl také dr. Edvard Beneš s chotí. Vrcholem pražského zájezdu byl koncert pod širým nebem, který se konal v den odjezdu na Staroměstském náměstí. Několikatisícový dav posluchačů orchestr doprovodil až na Masarykovo nádraží (což si vyžádalo uzavření celé Hybernské ulice), kde si vyžádal ještě několik přídavků.

Orchestr prý vystupoval i v Curychu a Basileji, hrál v rozhlase a údajně i ve filmu. O těchto aktivitách jsem ale nic nenašel. Celkem dobře je však zdokumentován největší úspěch kapely – turné po západní Evropě z roku 1937. Mladí hudebníci v jeho rámci vystoupili v Antverpách, Bruselu, Londýně, Brightonu a závěrem i na světové výstavě Expo v Paříži, kam kvůli problémům s dopravou dorazili s dvoudenním zpožděním. Pak prý ale zahráli tak, že Pařížané, bez sebe nadšením, dokonce zasypali pódium bonbóny. Chválou nešetřil ani místní tisk.

Jistý nejdecký podnikatel po tomto úspěchu začal údajně připravovat turné po Sovětském svazu a po Spojených státech amerických, to ale překazilo zabrání pohraničních území v roce 1938.

Další osudy orchestru jsou velice podobné osudům všech dalších hudebních těles, o nichž na stránkách Luftu byla řeč. Většina členů postupně narukovala do wehrmachtu, někteří se sice dostali do různých vojenských kapel, ale i tak se po válce do Nejdku vrátila jen hrstka šťastlivců. Byl mezi nimi i Anton Lorenz starší, který se zbytkem svého orchestru začal zase hrát. Ani to však nemělo dlouhého trvání. Následný odsun německého obyvatelstva roznesl i zbylé hudebníky do všech koutů Německa, kde se přidali k místním kapelám, v některých případech i převzali jejich vedení. Anton Lorenz i řada bývalých členů jeho orchestru našli nový domov v okolí Augsburgu, kde činnost kapely v roce 1947 obnovili. Anton Lorenz zemřel v roce 1964 ve věku 72 let, vedení orchestru pak převzal jeho syn Anton Lorenz mladší.

Roman Kloc
foto: Heimatmuseum Stadt- und Landkreis Neudek, Augsburg-Göggingen

Abertamská pouť 2017

Ve dnech 1. a 2. července proběhla v Abertamech tradiční pouť. V letošním roce byla spojena s oslavou 140 let založení Sboru dobrovolných hasičů Abertamy.

Příjezd hasičské techniky na náměstí

Ocenění za zásluhy městu: Ingrid Cejpková, Pavel Schreiber, Gerhard Krakl

Při této příležitosti se do Abertam sjely jednotky z okolních obcí (Horní Blatná, Potůčky, Pernink, Kovářská, Boží Dar a další). U penzionu Heller na Hřebečné se seřadilo osm požárních vozidel od klasických cisteren po vyprošťovací vozidla a vozidla určená speciálně pro dopravní nehody. Tato kolona se následně společně s uniformovanými hasiči a členy Spolku přátel dolu sv. Mauritius vydala do Abertam. Celý průvod doplnili bubeníci „Drum Band" z Ostrova. Za velkého potlesku diváků všichni dopochodovali na náměstí.

Požární technika byla návštěvníkům k dispozici celý den a zájem hlavně ze strany dětí byl opravdu velký. Na pódiu vedle bývalého úřadu byli oceněni nejstarší členové Sboru dobrovolných hasičů – Anežka Eklová, Bruno Fuchs, Pavel Jireš a Stanislav Rychtárech. Městský úřad dále ocenil Ingrid Cejpkovou za práci pro město Abertamy v oblasti kultury a Pavla Schreibera a Gerharda Krakla za práci pro město v oblasti sportu. Všichni jmenovaní obdrželi věcné dary a pamětní listy.

Kulturní program zajistili krušnohorský harmonikář František Severa a bubeníci „Drum Band". Krásné vystoupení si též připravily děti ze Základní a mateřské školy Abertamy. V půl čtvrté odpoledne byla zahájena soutěž v pití piva na čas – 100+1 pivo. Sto piv bylo vypito za 20:04 min. při účasti 71 mužů a 29 žen, čímž byl překonán čas 20:08 z loňského roku. Nejrychleji, za 2,95 vteřiny, vypil pivo loňský vítěz Stanislav Petro ml., z žen zvítězila Klára Bednářová v čase 6,97 vteřiny. Nejstarší účastnicí závodu byla Anežka Eklová, která ve svých 83 letech zvládla vypít pivo za 22,22 vteřiny. Pivo jako křen do soutěže poskytl pivovar Karel IV. z Karlových Varů, kterému touto cestou děkujeme. Kompletní výsledky jsou k dispozici na www.abertamy.eu.

Od 20 hodin hrála v areálu Technických služeb kapela Bankrot, která posluchače bavila až do půl dvanácté. Následně pokračovala hudební produkce DJ Jirky. Bohužel počasí letošní pouti moc nepřálo, neboť prakticky celý večer vydatně pršelo. Nicméně návštěvníci se dobře bavili i přes nepřízeň počasí.

V neděli 2. července se v 10 hodin konala mše ve zcela zaplněném kostele Čtrnácti svatých pomocníků. Opět dorazili bývalí rodáci včetně pátera Reitemanna, jehož rodiče se narodili na Hřebečné. Při mši byla slavnostně odhalena pamětní deska na počest bývalých rodáků, kteří se zasloužili o obnovu abertamského kostela. Bohužel na konci loňského roku zemřel Ehrenfried Zenker, vůdčí osobnost sdružení „Gruppe Abertham", jenž se významnou měrou zasloužil o obnovu kostela a udržování spolupráce bývalých rodáků s městem Abertamy. Pamětní deska je věnována též jeho památce.

Chtěl bych poděkovat všem, kteří pomohli s organizací a přípravou poutě. Hlavní dík patří Evě Hejtmánkové a členům Lyžařského klubu Abertamy, kteří zorganizovali náročnou soutěž v pití piva. Dík patří také učitelkám ze Základní a mateřské školy Abertamy, které vymyslely a nacvičily s dětmi krásné vystoupení. Chtěl bych poděkovat i všem bývalým rodákům, kteří každoročně jezdí do Abertam a finančně přispívají na obnovu kostela, protože bez jejich pomoci by kostel v Abertamech již nestál. Všem čtenářům přeji krásné léto a hodně sluníčka.

Pivařky vyhodnocené za objev roku 2017: zleva Nikola Jílková a Anežka Eklová

Abertamský kostel byl zaplněn do posledního místa

Zdeněk Lakatoš,
starosta města Abertamy
foto: Eva Hejtmánková

Anenská pouť na Božím Daru

Na Božím Daru se v sobotu 29. července uskuteční pošesté tradiční Anenská pouť. Návštěvníci se mohou těšit na více než čtyři desítky řemeslníků a umělců a jejich originální výrobky z celých Krušných hor.

V doprovodném programu nebudou chybět oblíbené Al Rašídovy historické kolotoče na ruční pohon. Povozí, pohoupají a pobaví malé i velké děti. Návštěvníci budou moci tvořit v mnoha uměleckých dílničkách, bavit se při divadélku pod širým nebem a vychutnat si místní speciality, krušnohorské produkty i další rozličné dobroty.

Na otázku, proč vyrazit na Anenskou pouť, odpovídá Karolína Pomplová za kulturní komisi města Boží Dar: „Krušné hory lákají nejen svou čistou a krásnou přírodou. Po staletí zde žili pracovití a šikovní lidé, kteří žili a tvořili v nelehkých podmínkách. V našem muzeu uvidíte exponáty, které to dokazují, jako jsou nádherné krajky, vyřezávané betlémy, první lyže a další exponáty. Současní umělci a řemeslníci mají na koho navazovat a my vám to nejlepší chceme představit právě na Anenské pouti. Naším krédem je podpora krušnohorských tvořivých výrobců. Na pouti tak nakoupíte originální výrobky většinou přímo od výrobce

a ke každé koupi můžete přímo na místě vyslechnout příběh jak produktu, tak i samotného řemeslníka. Lidé k nám přijíždějí nejen nakoupit, ale také užít si pohodový den s rodinou a přáteli. Z náměstí, kde se pouť koná, nikdo nespěchá a mnozí tam stráví i celý den. Pak se hosté po celý rok vracejí na výlety do historických štol, na Ježíškovu cestu, Božídarské rašeliniště nebo za letními a zimními sporty. Jsem ráda, že město Boží Dar podporuje veškeré kulturní aktivity, které přinášejí poučení, zábavu a potěšení pro malé i velké.“

Těšíme se na shledanou na Božím Daru v sobotu 29. července od 10 do 17 hodin.

Běžci vyzvali Krušné hory

Velké nadšení ovládlo druhou zastávku závodu Rock Point – Horská výzva, který na Božím Daru proběh 30. června a 1. července. Seriál horských běhů a trekkingu zaznamenal v Krušných horách citelné změny tras. S nimi bylo několik stovek účastníků mimořádně spokojeno. Na přípravách jednotlivých závodů letošního 7. ročníku se podílí jako ambasadoři zkušení běžci a v Krušných horách se o ně postaral ultratrailista Tomáš Bystřický. Celkovým vítězem královské trasy LONG na 75 km se stal plzeňský běžec Vlastimil Vágner s fenkou Zoei.

foto: Patrik Pátek

Carlsbad Classic Rallye vyrazí opět do Krušných hor

Carlsbad Classic Rallye se poprvé v Karlovarském kraji jela v roce 2013. Cílem této setinové rallye je ujet určenou vzdálenost na setinu vteřiny přesně, soutěží se tedy v přesné jízdě a znalosti vozu, nikoliv v rychlosti. Ve startovním poli naleznete klasické automobily a young timery vyrobené do roku 1986.

V pátek 14. července čeká na účastníky 110 km po nejkrásnějších místech Krušných hor a tato etapa je příznačně nazvaná „Cesta do hor“: Z Karlových Varů se historické vozy vydají do Merklína, Abertam a přes Ryžovnu na Boží Dar. Spolu s organizátory zveme všechny fanoušky. Více informací a přesný časový harmonogram naleznete na www.carlsbadclassic.cz.

Horská služba pomáhá i vychovává

Co dělá horská služba? Jaké číslo zavoláš na pomoc kamarádovi, který se zranil? Jaké vybavení nikdy nezapomeneš při jízdě na kole? Jaká nebezpečí číhají v lese? To byly otázky, na které odpovídaly božídarské děti při své pravidelné návštěvě Horské služby Boží Dar. Akci pořádáme vždy před prázdninami. I pro ty nejmenší jde o osvětu spíše zábavnou formou, vždyť kdy si vyzkoušíte vysílačku horskoslužebníka nebo se podíváte do profesionálního dispečinku HS ČR. Velké poděkování patří Horské službě Boží Dar/Klínovec za tuto akci a velikánskou trpělivost.

AQUA CENTRUM AGRICOLA

AQUACENTRUM AGRICOLA

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infrasauna a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhličité koupele
- radonové koupele
- relaxační masáže
- parafínové zábaly
- Pilates, Bosu, Aquafitness
- Nordic Walking
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kosmetika
- kavárna

LÉČEBNÉ LÁZNĚ JÁCHYMOV

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 403 | 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz

HOTEL&RELAX RESORT JÁCHYMOV

www.aquajachymov.cz www.laznejachymov.cz www.resortjachymov.cz

OČNÍ OPTIKA
Marketa Tomková

Pobočka Loket
T. G. Masaryka 24/52
Loket 357 33

Po-Pá 9:00-17:00
So 9:00-12:00
Tel.: +420 799 516 695
MĚŘENÍ ZRAKU
APLIKACI KONTAKTNÍCH ČOČEK

Pobočka Sokolov
Sokolovská 1621
Sokolov 356 01

Po-Pá 8:00-17:00
Tel.: +420 352 669 406

www.optika-tomkova.cz
optika-tomkova@seznam.cz
facebook Instagram

LESY JÁCHYMOV
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ
MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST
- poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA
- certifikované stavební řezivo
- paletové přílezy
- řezání střešních krovů na zakázku do délky 10,5 m
- pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211,** fax: **353 811 221**
STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK
ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských produktů a výrobků do prodejny v Abertamech, Farní 28

Nabízíme:
sýry z ovčího, kozího a kravského mléka, mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako regionální potravina a biopotravina roku, lahvové vysokotučné kravské mléko, máslo a také čerstvé hovězí, vepřové a jehněčí maso z vlastního chovu.

Otevírací doba: PO-ČT: 10-17; PÁ, SO 8–17; NE: 10–15 hod.
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

BYLINKÁRNA
JÁCHYMOV

Reprezentativní prodejna bylinných a řemeslných výrobků Krušných hor

Bylinkárna Jáchymov
www.krusnohorskaapatyka.cz • nám. Republiky 131, 362 51 Jáchymov

KOMINICTVÍ Kruták

Tel.: 608 318 420
E-mail: kominy@2jk.cz

• ČIŠTĚNÍ
• VLOŽKOVÁNÍ
• PORADENSTVÍ
• OPRAVY KOMÍNŮ
• POVINNÉ KONTROLY

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ ZA SLUNEČNÍ

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

VŠECHNY OČNÍ OPERACE NYNÍ I NA SPLÁTKY!

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Krušnohorský spolek Abertamy

Výstava Abertamské rukavičkářství
Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

*/**1.+2.7., 22.7., 12.8., *26.8., 9.9., *30.9., 14.10.
*28.10., 4.11., *18.11., 2.12., *16.12.2017
13:00 - 17:00

* Ukázky výroby rukavic / Handschuherzeugungsvorführungen
** Abertamská pouť / Aberthamer Fest

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham
Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten
nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

TRUHLÁŘSTVÍ DORAZIN ABERTAMY

Vám nabízí

Srubový nábytek a dřevostavby z kulatiny

Dřevěné sochy motorovou pilou

www.truhlarstvi-dorazin.cz

Kontakt:

Sokolská 406

362 35 Abertamy

tel.: +420 725 891 545

e-mail: dorazin.truhlarstvi@seznam.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
SRPEN až LEDEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář Věry Malimánkové
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II.odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 ● M-723 331 711